

สรุปข่าวประจำวัน 8-14 ตุลาคม 2568

กระทรวงพาณิชย์ ตั้ง ‘นบข.’ ลุย 3 มาตรการรับมือข้าวนาปีทะลัก 8.5 ล้านตัน

KEY POINTS

- คณะรัฐมนตรีอนุมัติ 3 มาตรการ วงเงินกว่า 6 หมื่นล้านบาท เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวนาปี ปีการผลิต 2568/69 ปริมาณเป้าหมาย 8.5 ล้านตัน
- สมาคมโรงสีข้าวเรียกร้องให้รัฐบาลของนายอนุทินเร่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) โดยเร็วที่สุด
- การแต่งตั้ง นบข. มีความจำเป็นเพื่อเข้ามาบริหารจัดการและติดตามการดำเนินงานตามมาตรการที่ได้รับอนุมัติให้เป็นไปอย่างราบรื่นและไม่สะดุด

เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2568 ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้มีมติเห็นชอบ “มาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก ปีการผลิต 2568/69” ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ครอบคลุมผลผลิตเป้าหมาย 8.5 ล้านตัน โดยกระทรวงพาณิชย์ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดทำรายละเอียดโครงการ ตามมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ครั้งที่ 2/2568 (26 มิ.ย. 68) ที่มีรองนายกรัฐมนตรี นายพิชัย ชุมพวนิช เป็นประธาน โดย ครม. ได้อนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้นกว่า 6 หมื่นล้านบาท ซึ่งมี 3 มาตรการ ดังนี้

1. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2568/69 ให้เกษตรกรเก็บข้าวไว้ในยุ้งฉางตนเอง 1 – 5 เดือน ได้รับค่าฝากเก็บ 1,500 บาท/ตัน เป้าหมาย 3 ล้านตัน โดยราคาสินเชื่อข้าวหอมมะลิ 13,000 บาทต่อตัน ข้าวหอมมะลินอกพื้นที่ 11,500 บาทต่อตัน ข้าวเจ้า 8,000 บาทต่อตัน ข้าวปทุมฯ 9,000 บาทต่อตัน ข้าวเหนียว 10,000 บาทต่อตัน วงเงินงบประมาณจ่ายขาดไม่เกิน 9,305.06 ล้านบาท
2. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2568/69 ธ.ก.ส. สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เป้าหมาย 1.5 ล้านตันวงเงินจ่ายขาด 656.25 ล้านบาท
3. โครงการชดเชยดอกเบี้ยผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต 2568/69 โรงสีเก็บสต็อก 2-6 เดือน รัฐชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป้าหมาย 4 ล้านตัน วงเงินงบประมาณจ่ายขาด 642.00 ล้านบาท

นายวิชัย ศรีนวกุล นายกสมาคมโรงสีข้าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เผยกับฐานเศรษฐกิจแม้ว่าจะมีมติ ครม. ออกมาเร็ว แต่ในช่วงนี้รัฐบาลอนุทิน ชาญวีรกูล ก็ยังไม่ได้ตั้ง นบข. ในการบริหารข้าวครบวงจร อาทิ การติดตามการชดเชยดอกเบี้ย หรือ ติดตาม ธ.ก.ส.ปล่อยสินเชื่อให้สถาบัน หรือสหกรณ์ ที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อเร่งรัดการจ่ายงบประมาณตามมติ ครม. เพื่อให้โครงการในการรับข้าวไม่สะดุด ก็จำเป็นที่จะต้องมีการขึ้นมากลั่นกรองโดยเร็วที่สุด

สำหรับสถานการณ์ราคาข้าวหอมมะลิ ในปีนี้ในจุดราคาเริ่มต้นใกล้เคียงกับปีที่แล้ว และเปรียบเทียบราคา ที่ นบข. ได้อนุมัติราคาข้าวเปลือกในโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2568/69 ซึ่งเป็นราคา ขึ้นต่ำข้าวหอมมะลิ 13,000 บาทต่อตัน ก็คาดว่าราคาไม่น่าจะต่ำกว่านี้ ล่าสุดผู้ส่งออกก็ได้กำหนดราคารับซื้อมา ให้กับโรงสีแล้วด้วย

อย่างไรก็ดีแนวโน้มราคาข้าวหอมมะลิ ก็คาดว่าจะดีเหมือนปีที่แล้ว ก็เพราะข้าวจากปีที่แล้ว มีการใช้มา จนถึงเดือนตุลาคม ซึ่งจะมีข้าวใหม่ออกช่วงเดือนพฤศจิกายนนี้ มีข้าวในสต็อกโรงสีภาคอีสานก็ไม่เหลือมากนัก เนื่องจากการส่งออกราคาข้าวดีต่อเนื่อง โดยรวมยอดข้าวหอมมะลิการส่งออก อยู่ที่ 1.16 ล้านตัน มากกว่าปีก่อน 8.41% และในขณะนี้โรงสีทุกโรงพร้อมที่จะรับซื้อในฤดูกาลใหม่

อินเดีย ข้อมูลการส่งออกข้าวของอินเดียจากกระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรมอินเดียระบุว่าเดือน มกราคม - สิงหาคม 2568 อินเดียส่งออกข้าวแล้วประมาณ 14.99 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.90 จากช่วงเดียวกัน ของปีก่อนที่มีปริมาณการส่งออกประมาณ 10.87 ล้านตัน เนื่องจากอินเดียมีปริมาณผลผลิตข้าวภายในประเทศ และ สต็อกข้าวจำนวนมากส่งผลให้ราคาส่งออกข้าวสามารถแข่งขันได้ดี

นอกจากนี้ สมาคมโรงสีและผู้ส่งออกข้าวบาสมати (The Basmati Rice Millers and Exporters Association) คาดว่า ในปีนี้อินเดียยังคงรักษาความได้เปรียบในการแข่งขัน ด้านราคาและสามารถส่งออกข้าวทุก ชนิดได้ดีต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศผู้นำเข้าข้าวที่พิจารณานำเข้า จากปัจจัยด้านราคาเป็นสำคัญอย่าง ประเทศในภูมิภาคแอฟริกา

ในขณะเดียวกัน อินเดียเผชิญกับความท้าทายในการส่งออกข้าวบาสมатиไปยังสหรัฐอเมริกาจาก การ จัดเก็บภาษีศุลกากรตอบโต้ (Reciprocal tariffs) สำหรับการนำเข้าสินค้าจากอินเดียในอัตราร้อยละ 25 ที่มีผล บังคับใช้เมื่อเดือนสิงหาคม 2568ส่งผลให้อินเดียต้องพิจารณาส่งออกไปยังตลาดอื่นอย่างจีน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซาอุดีอาระเบีย คูเวต กาตาร์ โอมาน บาร์เรน และอิหร่าน เพื่อทดแทนการส่งออกข้าวบาสมатиไปยังสหรัฐอเมริกา

เวียดนาม ข้อมูลการส่งออกข้าวของเวียดนามจากกรมศุลกากรเวียดนามรายงานว่า ในเดือนมกราคม - สิงหาคม 2568 เวียดนามสามารถส่งออกข้าวได้ปริมาณ 6.37 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.58 จากช่วงเดียวกัน ของปี ก่อนที่มีปริมาณการส่งออกข้าวอยู่ที่ 6.15 ล้านตัน โดยมีตลาดส่งออกที่สำคัญอย่างฟิลิปปินส์และประเทศ ในภูมิภาค แอฟริกา

นอกจากนี้ รายงานข่าวจากสำนักข่าว Lam Dong ระบุว่านายกรัฐมนตรีเวียดนามได้ลงนาม ในหนังสือ แจ้งอย่างเป็นทางการฉบับที่ 160/CD-TTg เรื่องการเสริมสร้างการดำเนินการกิจและแนวทางแก้ไข เพื่อส่งเสริมการ ผลิต การส่งออก และการรักษาเสถียรภาพของตลาดข้าว ซึ่งปัจจุบันเวียดนามได้มุ่งเน้นกลยุทธ์ ในการรักษาตลาด ส่งออกข้าวเดิมให้แข็งแกร่งขึ้น และมุ่งเน้นการแสวงหาตลาดศักยภาพสำหรับข้าวคุณภาพสูง อย่างประเทศใน สหภาพยุโรปและอเมริกาเหนือ เกาหลีใต้รวมถึงสหรัฐอเมริกา เพื่อลดการพึ่งพาการส่งออกข้าวไปยัง ตลาดหลัก อย่างฟิลิปปินส์เพียงแห่งเดียว

ไทย ข้อมูลจากกรมศุลกากรในเดือนมกราคม-สิงหาคม 2568 มีปริมาณการส่งออกข้าว 5.04 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 23.98 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ที่มีปริมาณส่งออกข้าวอยู่ที่ 6.63 ล้านตัน และมีมูลค่า ส่งออกข้าว 2,987 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (หรือ 99,061 ล้านบาท) ลดลงร้อยละ 30.58 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ที่มี มูลค่า 4,303 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (หรือ 153,913 ล้านบาท) โดยปัจจัยที่มีผลทำให้การส่งออกลดลง มาจากประเทศ

ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าหลักต่างมีผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดแรงกดดันด้านราคาประกอบกับ ประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลกอย่างอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ที่ชะลอการนำเข้าข้าว

นอกจากนี้ค่าเงินบาท ที่แข็งค่าขึ้นยังเป็นอีกปัจจัยที่กดดันการส่งออกทำให้ราคาสินค้าส่งออกไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านราคา ลดลงเมื่อเทียบกับคู่แข่งในตลาดโลก ปากีสถาน สำนักงานสถิติปากีสถาน (Pakistan Bureau of Statistics: PBS) เปิดเผยว่า ในเดือนมกราคม-สิงหาคม 2568 ปากีสถานมีการส่งออกข้าวประมาณ 3.29 ล้านตัน ลดลงประมาณร้อยละ 19.16 จากช่วงเดียวกัน ของปีก่อนที่มีการส่งออกประมาณ 4.07 ล้านตัน

โดยในภาพรวมปริมาณการส่งออกข้าวที่ลดลงมาจาก ความต้องการนำเข้าข้าวในตลาดโลกที่ชะลอตัวลง และราคาส่งออกข้าวปากีสถานสูงกว่าอินเดียโดยเปรียบเทียบ อย่างไรก็ตาม ปากีสถานมีแนวโน้มสามารถส่งออกข้าวบาสมัติไปยังสหรัฐอเมริกาได้มากกว่าอินเดียเนื่องจาก ผลการจัดเก็บภาษีศุลกากรตอบโต้ (Reciprocal tariffs) สำหรับการนำเข้าสินค้าจากปากีสถานต่ำกว่าในอัตราร้อยละ 19 นอกจากนี้ ปากีสถานได้ให้ความสำคัญในการยกระดับมาตรฐานคุณภาพและสร้างภาพลักษณ์ข้าวบาสมัติพรีเมียม ให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในตลาดยุโรปและตะวันออกกลางมากยิ่งขึ้น

เดือนกันยายน 2568 พบว่าราคาส่งออกข้าวทุกชนิดของปากีสถานปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ในขณะที่ราคาส่งออกข้าวของเวียดนามปรับตัวลดลง และราคาส่งออกข้าวส่วนใหญ่ของไทยและอินเดียปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับเดือนก่อน ยกเว้นข้าวในกลุ่มข้าวหอมที่มีราคาสูงขึ้น

สำหรับปีการผลิต 2568/69 คาดว่าผลผลิตข้าวนาปีของไทยจะมีประมาณ 27.23 ล้านตันข้าวเปลือกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.81 เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากคาดว่าในปีนี้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของต้นข้าว ประกอบกับปีนี้ไม่ประสบฝนทิ้งช่วงในต้นฤดูการเพาะปลูกและคาดว่าไม่ประสบ อุทกภัยใกล้ช่วงเก็บเกี่ยวเหมือนปีที่ผ่านมาส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตข้าวนาปีเพิ่มขึ้น

สำหรับแนวโน้มการส่งออกข้าวไทยในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2568 คาดว่ายังคงเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ที่ 7.5 ล้านตัน เนื่องจากในช่วงปลายปีเป็นช่วงที่ผลผลิตข้าวนาปีของไทยออกสู่ตลาด ซึ่งจะช่วยให้ไทยมีผลผลิตข้าวฤดูกาลหลักสำหรับส่งออกและมีราคาส่งออกที่แข่งขันได้ดีขึ้น รวมทั้งกรมการค้าต่างประเทศ ได้เร่งรัดผลักดันการส่งออกข้าวผ่านการเจรจาขายข้าวกับรัฐบาลจีน และเจรจารักษาส่วนแบ่งตลาดในประเทศคู่ค้า สำคัญอย่างญี่ปุ่น รวมทั้งยังมีแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมตลาดในศักยภาพอื่นๆ เพื่อเพิ่มโอกาสและขยายช่องทาง ตลาดของข้าวไทยไปสู่ตลาดต่างประเทศให้เพิ่มขึ้น

ที่มา ฐานเศรษฐกิจ

‘ศุภจี’ โชว์วิชั่น ไทยต้องเร่งปรับ 4 เทรนด์สำคัญของโลก

“ศุภจี” โชว์วิชั่น “Out of The Trap” ไทยต้องเร่งปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมมองเศรษฐกิจไทยมุ่งสู่ “Value-Based Economy” เร่งนำพาณิชยเดินหน้า 3 ยุทธศาสตร์ 7 นโยบาย ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก-สร้างตลาดใหม่-ลดค่าครองชีพ

นางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ กล่าวปาฐกถาพิเศษในงานสัมมนา Thailand Economic Outlook 2026 “Out of The Trap” หัวข้อ “Thailand’s Opportunities & Challenges” ระบุว่า ภาวะเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันเต็มไปด้วยความผันผวนจากทั้งปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) สงครามการค้า และ

การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ ทำให้ไทยต้องเร่ง “ปรับตัวอย่างรวดเร็ว” เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน และใช้ประโยชน์จากโอกาสใหม่ที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ โลกกำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงใน 4 เทรนด์สำคัญ ได้แก่

- 1.De-globalization การกระจายตัวของห่วงโซ่อุปทานและการลดการพึ่งพา
- 2.De-carbonization การขับเคลื่อนเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ที่ไทยต้องเร่งปรับตัว โดยเฉพาะมาตรการ CBAM ของสหภาพยุโรป
- 3.Digitalization การเปลี่ยนผ่านด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI ซึ่งอาจเป็นทั้ง “โอกาสและอุปสรรค”
- 4.Demographics โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัยเต็มรูปแบบ ส่งผลต่อกำลังแรงงานและศักยภาพการผลิต

ขณะที่เศรษฐกิจไทยในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาเติบโตเฉลี่ยปีละ 5% แต่ปัจจุบันลดเหลือราว 2% และคาดว่าปี 2568 จะเติบโตเพียง 1.8-2.3% พร้อมเตือนว่าเงินเฟ้อทั่วไปติดลบต่อเนื่องเป็นเดือนที่ 6 ที่ -0.76% ในเดือนกันยายน 2568 ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะเงินฝืด หากไม่เร่งกระตุ้นดีมานด์ภายในประเทศ ถ้าเราไม่เปลี่ยน เราแยแน่นอน แนวคิดหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของกระทรวงพาณิชย์คือ “กระตุ้นสั้น ได้ยาว กระจายตัว” ผ่าน 3 ยุทธศาสตร์ และ 7 นโยบาย Quick Big Win เพื่อเสริมรายได้ให้เกษตรกร สร้างตลาดใหม่ และลดค่าครองชีพประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมรายได้ โดยเฉพาะภาคเกษตร ปีนี้ไทยมีข้าวราว 25.8 ล้านตัน โดยมีข้าวหอมมะลิ 6.8 ล้านตัน ซึ่งตลาดรองรับได้ดี ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่ยังมีสต็อกข้าว 1.8 ล้านตันที่ต้องบริหารให้ได้ ราคาดีที่สุด กระทรวงพาณิชย์ได้ออกโครงการลดต้นทุนเกษตรกร เช่น โครงการธงเขียว ลดราคาปุ๋ย พร้อมดูแลสมดุล อุปสงค์-อุปทาน (Demand-Supply) เพื่อคุมซับผลผลิตส่วนเกิน และช่วยให้ราคาข้าวอยู่ในระดับเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างและขยายตลาดใหม่ปัจจุบันไทยมี FTA แล้ว 14 ฉบับ ครอบคลุม 18 ประเทศ และเพิ่งลงนามกับกลุ่ม EFTA (ยุโรป 4 ประเทศ : สวิตเซอร์แลนด์ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์ ลิกเตนสไตน์) ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญสู่การเจรจา FTA กับสหภาพยุโรป (EU) นอกจากนี้ ไทยกำลังเร่งเจรจา FTA กับสหภาพยุโรปและเกาหลีใต้ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในต้นปีหน้า พร้อมกระตุ้นให้ภาคเอกชนใช้สิทธิประโยชน์จาก FTA ที่มีอยู่ให้มากขึ้น

ในส่วนของการตลาดใหม่ กระทรวงพาณิชย์วางแผนจัด Trade Mission เจาะตลาดที่มีศักยภาพ เช่น อินเดีย ซาอุดีอาระเบีย ตะวันออกกลาง แอฟริกา และละตินอเมริกา โดยทำการบ้านล่วงหน้าร่วมกับภาคเอกชน เพื่อให้สินค้าตรงกับความต้องการของตลาดเป้าหมาย ทั้งด้านคุณภาพ ขนาด และบรรจุภัณฑ์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ลดค่าครองชีพประชาชน จัดโครงการธงฟ้าต่อเนื่องกว่า 1,300 ครั้งทั่วประเทศ โดยปีนี้จะขยายสู่พื้นที่ชายแดน 7 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาชายแดน เพื่อช่วยประชาชนลดค่าครองชีพ พร้อมเปิดความร่วมมือใหม่กับสมาคมโรงพยาบาลเอกชน เพื่อเพิ่มความโปร่งใสด้านราคา ยา โดยประชาชนสามารถเลือกซื้อยาภายนอกโรงพยาบาลได้ในราคามาตรฐาน ซึ่งคาดว่าจะช่วยลดภาระค่าครองชีพด้านยาได้กว่า 30,000 ล้านบาทต่อปี

นอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ยังจับมือกับไปรษณีย์ไทย และพาณิชย์จังหวัดทั่วประเทศ ผลักดันสินค้าชายแดนและสินค้าชุมชนเข้าสู่ตลาดของขวัญปลายปี ผ่านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ สร้างมูลค่าเพิ่มให้เศรษฐกิจฐานราก

นางศุภจีกล่าวว่าการแข่งขันของประเทศไทยคือที่ตั้ง ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานการผลิตและกระจายสินค้าได้ทั่วภูมิภาค และด้วยเครือข่าย FTA ที่ครอบคลุม จึงเป็นโอกาสสำคัญในการดึงดูดนักลงทุนและขยายการค้าการลงทุนใน

อนาคต ซึ่งไทยต้องใช้จุดแข็งของเราให้เต็มที่ ทั้งในด้านภูมิศาสตร์ ความรู้ และการปรับตัวเชิงนโยบาย เพื่อก้าวออกจากกับดักเศรษฐกิจ

และกระทรวงพาณิชย์จะใช้เทคโนโลยีดิจิทัล แพลตฟอร์ม “MOC+” และ AI มาเป็นเครื่องมือสำคัญ เป็นช่องทางในการให้ประชาชนเข้ามาร้องเรียน ขอบินอนุญาต หรือเรื่องอื่น ๆ บูรณาการให้ท่านเข้าถึงสะดวกสบายมากที่สุด ให้เราสามารถแข่งขันได้ในระยะเวลาที่ทันห่วงที่ และมาช่วยกันปรับมุมมองทัศนคติให้เรามอง Value-Based Economy ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เน้นในเรื่องของคุณค่า และรัฐบาลต้องสร้างความเชื่อมั่น เอกชนคือโอกาส จับมือกันให้แข็งแรง

ที่มา ประชาชาติธุรกิจออนไลน์

TDRi ภูมิภาคเกษตรอ่อนแอ “ข้าวไทยแพ้เวียดนาม” เสี่ยงหลุดครัวโลก

KEY POINTS

- ดร.นิพนธ์เรียกร้องให้รัฐบาลเร่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจครั้งใหญ่ โดยกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจสู่ชนบท พื้นที่ภาคเกษตรที่สูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน
- เสนอให้ย้ายแรงงานออกจากเกษตรต้นน้ำไปสู่อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและบริการในต่างจังหวัด เพื่อสร้างงานที่มีรายได้สูงขึ้นในท้องถิ่นโดยไม่ต้องย้ายเข้าเมือง
- ชี้นำต้องลงทุน 3 ด้าน ได้แก่ เทคโนโลยีสมัยใหม่, การวิจัยและพัฒนา เพิ่มบิวิจัยเป็น 2% ของ GDP ภาคเกษตร และสร้างบุคลากรด้านการเกษตร

ดร.นิพนธ์ พัวพงศกร นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) กล่าวในงานสัมมนา Thailand Economic Outlook Out of the Trap จัดโดยกรุงเทพธุรกิจ ถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่รัฐบาลจะต้องดำเนินการ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยครั้งใหญ่ ทั้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคเกษตรกรรม โดยระบุว่า การปรับโครงสร้างที่เคยนำมาซึ่งความสำเร็จในอดีตได้หยุดชะงักมาตั้งแต่ทศวรรษ 2000

ภาคเกษตรสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน

ดร.นิพนธ์ ระบุว่า ประเทศไทยมีความสำเร็จมายาวนานในอดีต โดยเป็น "ครัวโลก" (Kitchen of the World) และมีสินค้าส่งออกสำคัญหลายรายการ แม้กระทั่งอาหารสุนัข-แมว เป็นอันดับ 4 ของโลก ความสำเร็จนี้มาจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันภาคเกษตรกำลังประสบปัญหาความอ่อนแออย่างรุนแรง ประเทศไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดข้าวให้แก่ประเทศเวียดนามอย่างน่าตกใจ ทั้งที่ในอดีตเวียดนามเคยส่งนักวิจัยมาเรียนรู้การวิจัยจากประเทศไทย แต่ปัจจุบันชาวนาภาคกลางต้องนำเข้าพันธุ์ข้าวจากเวียดนามเข้ามาปลูก เนื่องจากไม่มีพันธุ์ที่ตอบโจทย์

และขาดแคลนงานวิจัยและบุคลากร มีการลงทุนวิจัยในภาคเกษตรน้อยมาก โดยมีการจัดสรรทุนวิจัยข้าวเพียง 180 ล้านบาท เทียบกับ GDP ภาคข้าวที่มีมูลค่ากว่า 200,000 ล้านบาท นอกจากนี้ นักปรับปรุงพันธุ์เก่ง ๆ ได้เกษียณอายุไปหมดแล้ว ทำให้ขาดแคลนงานวิจัยอย่างรุนแรง

อีกทั้ง นโยบายส่งเสริมเน้นการแจกจ่ายวัสดุการเกษตรและเครื่องจักร ซึ่งส่วนใหญ่มักไม่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร แต่กลับตอบโจทชนักการเมือง นอกจากนี้ นโยบายประชานิยมมีการใช้เงินแจกจำนวนมหาศาล บางปีมากกว่างบประมาณกระทรวงเกษตรทั้งกระทรวง ทำให้เกษตรกร "ไม่จำเป็นต้องปรับตัว"

งานวิจัยล่าสุดพบว่า ดัชนีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาคการเกษตรของไทยอยู่ในอันดับที่ 87 จาก 182 ประเทศ และดัชนีผลิตภาพก็อยู่ในอันดับ 87 เช่นเดียวกัน ดังนั้นหัวใจของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตและลดความเหลื่อมล้ำคือ การย้ายแรงงานออกจากเกษตรต้นน้ำไปสู่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในกลางน้ำและปลายน้ำ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร, การค้าปลีกที่มีการแข่งขัน, การขนส่ง, ภัตตาคาร, โรงแรม และการท่องเที่ยว ซึ่งจะสร้างงานที่มีรายได้และใช้ทักษะดีขึ้น

ดร.นิพนธ์ เชื่อว่าทางออกของภาคเกษตรมี 3 ทาง คือ 1.การลงทุนในเทคโนโลยี 2.การปรับพฤติกรรมเกษตรกร ซึ่งยากและอาจใช้เวลานาน และ 3.การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไทย

รัฐบาลควรตั้งคณะทำงานเร่งด่วน เพื่อทำการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจครั้งใหญ่ ต้องศึกษาความเป็นไปได้ของการกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจโดยเร่งด่วน สู่ชนบท

รัฐต้องปรับโครงสร้างที่เรียกว่า Green Food Value Chain เพื่อสร้างการจ้างงานใหม่ ๆ ในต่างจังหวัดที่บ้านเกิดควบคู่ไปกับการฝึกอบรมแรงงานและเกษตรกรให้มีทักษะใหม่และมีรายได้ทำที่บ้าน โดยไม่ต้องย้ายเข้ามาทำงานใน EEC หรือกรุงเทพฯ

ยุทธศาสตร์การลงทุน 3 ด้าน

การปฏิรูปครั้งนี้ต้องทำแบบ มีส่วนร่วม และจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยรัฐบาลต้องปูพื้นฐาน โดยเน้นการลงทุนในเทคโนโลยี 3 ด้าน ได้แก่ Data, Connectivity, เทคโนโลยีใหม่ เช่น Big Data, Precision Farming, Gene Editing และ Regenerative Culture และกำหนดเป้าหมายการลงทุนที่ชัดเจน โดยเน้นความสำคัญเช่น

- วิจัยพื้นฐานของรัฐ ตั้งเป้าให้ทุนวิจัยของรัฐในภาคเกษตรอยู่ที่ 2% ของ GDP ภาคเกษตร เพื่อให้ผลิตภาพต่อไร่เพิ่มขึ้นเกิน 2% ต่อปีให้ได้
- แรงจูงใจเอกชน ต้องสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนลงทุนในงานวิจัยที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อสังคม (Spillover) และควรมีการทบทวนมาตรการลดหย่อนภาษี
- ทรัพยากรมนุษย์ ต้องลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ ควบคู่ไปกับการลงทุนในสินค้านวัตกรรม โดยเฉพาะการสร้างนักปรับปรุงพันธุ์ใหม่ และสร้างแรงจูงใจให้นักวิจัย

อย่างไรก็ตาม ดร.นิพนธ์ สรุปว่า ทางออกของเกษตรกรในอนาคต จะต้องหลากหลายเส้นทาง ได้แก่ การเป็นครัวเรือนเกษตรแปลงใหญ่ เป็นเกษตรกรมืออาชีพที่รวมกลุ่มเข้มแข็ง และการย้ายคนออกไปสู่ภาคที่มีผลิตภาพสูง เช่น อุตสาหกรรมอาหารและแปรรูป ภาคบริการ และการท่องเที่ยว

ที่มา โพลทูเดย์

ราคาข้าวเอเชียร่วงต่ำสุดในรอบ 10 ปี หลังฟิลิปปินส์ขยายเวลาแบนนำเข้าข้าว

ราคาข้าวมาตรฐานของเอเชียร่วงลงแตะระดับต่ำสุดในรอบ 10 ปี ส่งสัญญาณว่าค่าอาหารสำหรับภาคครัวเรือนจะถูกลง โดยเฉพาะในประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าว หลังจากฟิลิปปินส์ประกาศขยายเวลาห้ามนำเข้าข้าว โดยมีเป้าหมายเพื่อปกป้องเกษตรกรภายในประเทศ

ราคาข้าวขาว 5% ของไทยซึ่งเป็นราคาข้าวมาตรฐานของเอเชีย ร่วงลง 1.9% และที่ระดับ 355 ดอลลาร์/ตันในวันพุธที่ 8 ตุลาคม 2568 ตามการเปิดเผยของสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย โดยราคาดังกล่าวถือเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่เดือนกันยายน 2558

ทั้งนี้ ราคาข้าวปรับตัวลง หลังจากฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นผู้ซื้อข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลกประกาศขยายเวลาห้ามนำเข้าข้าวออกไปจนถึงเดือนเมษายนปีหน้า โดยมีเป้าหมายเพื่อปกป้องเกษตรกรภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูที่มีการเก็บเกี่ยวสูงสุด ซึ่งมาตรการดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะสร้างแรงกดดันต่อราคาข้าวทั่วโลกต่อไปอีก

ฟรานซิสโก ดิว ลอเรล จูเนียร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรของฟิลิปปินส์กล่าวเมื่อวันจันทร์ที่ผ่านมา (6 ตุลาคม 2568) ว่า นับจนถึงสิ้นเดือนกันยายนปีนี้ ฟิลิปปินส์ได้นำเข้าข้าว 3.5 ล้านตัน ซึ่งมากกว่าที่ต้องการประมาณ 800,000 ตัน ขณะที่กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ ได้คาดการณ์ไว้เมื่อเดือนที่แล้วว่า ฟิลิปปินส์มีแนวโน้มที่จะซื้อข้าวจำนวน 5 ล้านตันในช่วงฤดูปี 2568-2569 มากกว่าปริมาณการซื้อจากผู้นำเข้ารายอื่น ๆ เช่น จีน

ทั้งนี้ มาตรการห้ามนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์เริ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน และเดิมคาดว่าจะบังคับใช้เพียง 60 วัน แต่ขณะนี้ได้ถูกขยายเวลาออกไปจนถึงเดือนเมษายนปีหน้า

ต้นทุนข้าวซึ่งเคยพุ่งสูงขึ้นแตะระดับสูงสุดในรอบ 15 ปีในปี 2567 เนื่องจากความต้องการที่แข็งแกร่งและความกังวลเกี่ยวกับภาวะอุปทานนั้น ได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องเมื่อผลผลิตดีขึ้น โดยองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) คาดการณ์ว่า ผลผลิตข้าวทั่วโลกในฤดูกาลปี 2568-2569 จะทำสถิติสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 556.4 ล้านตัน ซึ่งจะทำให้สต็อกข้าวปรับตัวสูงขึ้น

ส่วนในประเทศอินเดียซึ่งเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลกนั้น ปริมาณฝนในฤดูมรสุมที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยในอินเดียมีแนวโน้มที่จะทำให้การเก็บเกี่ยวในฤดูกาลนี้ปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งจะยังทำให้อุปทานข้าวทั่วโลกล้นตลาด และส่งผลให้อินเดียส่งออกข้าวมากขึ้น หลังจากรัฐบาลอินเดียยกเลิกข้อจำกัดการส่งออกเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะสินค้าล้นตลาดภายในประเทศ

ที่มา สำนักข่าวอินโฟเควสท์

เวียดนาม

สถานการณ์ราคาส่งออกข้าวในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวค่อนข้างทรงตัวท่ามกลางภาวะการที่ค่อนข้างซบเซา หลังจากฟิลิปปินส์ระงับการนำเข้าเป็นเวลา 60 วัน และอาจจะขยายเวลาไปจนถึงเดือนเมษายน 2569 ในขณะที่อุปทานข้าวในประเทศมีแนวโน้มลดลง โดยข้าวขาว 5% (5% broken rice) เสนอราคาอยู่ที่ 375 เหรียญสหรัฐต่อตัน

ผู้ค้าในนครโฮจิมินห์กล่าวว่า ภาวะการค้ายังคงซบเซาเนื่องจากความต้องการที่เบาบาง เนื่องจากฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นผู้ซื้อรายใหญ่ที่สุดรายหนึ่งของเวียดนาม ยังคงระงับการนำเข้า

ด้านสมาคมอาหารเวียดนาม (the Vietnam Food Association; VFA) รายงานว่า เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2568 ราคาข้าวหอมพันธุ์ DT8 5% ทรงตัวอยู่ที่ระดับ 430-450 เหรียญสหรัฐต่อบา และข้าวหอม Jasmine อยู่ที่ระดับ 486-490 เหรียญสหรัฐต่อบา ลดลงจากระดับ 491-495 เหรียญสหรัฐต่อบา เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา

ขณะที่ข้าวขาว 5% (5% broken rice) ราคาทรงตัวอยู่ที่ระดับ 373-377 เหรียญสหรัฐต่อบา ลดลงจากระดับ 375-379 เหรียญสหรัฐต่อบาเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา และข้าวหัก 100% (100% broken rice) ราคาอยู่ที่ 310-314 เหรียญสหรัฐต่อบา ลดลงจาก 315-319 เหรียญสหรัฐต่อบา เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว

สมาคมอาหารเวียดนาม (VFA) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1-6 ตุลาคม 2568 มีเรือบรรทุกสินค้าจำนวน 4 ลำเข้าเทียบท่าเพื่อรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวมประมาณ 21,300 ตัน โดยจอดรอขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือที่ท่าเรือ Ho Chi Minh port ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 9 กันยายน - 10 ตุลาคม 2568 มีการขนถ่ายสินค้าขึ้นเรือจำนวนรวม 147,300 ตัน โดยมีปลายทางไปยังประเทศในแถบแอฟริกา 114,000 ตัน มาเลเซีย 33,300 ตัน

กรมศุลกากร (the General Department of Customs) รายงานว่าในเดือนกันยายน 2568 เวียดนามส่งออกข้าวจำนวน 466,800 ตัน มูลค่าประมาณ 232.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยปริมาณลดลง 43.3% และมูลค่าลดลง 54.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (กันยายน 2567) ที่มีการส่งออกข้าวจำนวน 822,901 ตัน มูลค่าประมาณ 513.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2568 ผ่านมา (มีการส่งออกข้าวจำนวน 866,943 ตัน มูลค่าประมาณ 436.56 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ปริมาณลดลง 46.2% และมูลค่าลดลง 46.8%

ตลาดส่งออกที่สำคัญในเดือนสิงหาคม 2568 มีดังนี้

1. กาน่าจำนวน 102,200 ตัน มูลค่า 55.983 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
2. ไอวอรีโคสต์จำนวน 98,789 ตัน มูลค่า 44.358 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
3. มาเลเซียจำนวน 44,939 ตัน มูลค่า 19.064 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
4. เซเนกัลจำนวน 41,101 ตัน มูลค่า 13.014 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
5. จีนจำนวน 34,851 ตัน มูลค่า 17.849 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
6. ฟิลิปปินส์จำนวน 32,819 ตัน มูลค่า 17.557 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
7. โมซัมบิกจำนวน 18,876 ตัน มูลค่า 10.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
8. สิงคโปร์จำนวน 13,84 ตัน มูลค่า 7.633 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
9. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์จำนวน 5,089 ตัน มูลค่า 3.129 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
10. อังโกลาจำนวน 4,680 ตัน มูลค่า 2.828 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ (เดือนมกราคม-กันยายน 2568) เวียดนามส่งออกข้าวจำนวน 6,824,598 ตัน มูลค่าประมาณ 3,486.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยปริมาณลดลง 2.0% และมูลค่าลดลง 20.0% เมื่อเทียบกับเมื่อเทียบกับจำนวน 6,967,122 ตัน มูลค่าประมาณ 4,356.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาตามลำดับ

สำนักข่าว VNA รายงานว่า ประเทศกานากลายเป็นผู้ซื้อข้าวรายใหญ่ที่สุดของเวียดนามในเดือนกันยายน 2568 คิดเป็นเกือบ 22% ของการส่งออกทั้งหมด หลังจากที่ฟิลิปปินส์ระงับการนำเข้าชั่วคราว

ทั้งนี้ ในช่วง 9 เดือนแรกของปี (มกราคม-กันยายน 2568) เวียดนามส่งออกข้าวประมาณ 6.83 ล้านตัน สร้างรายได้ 3.49 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 2.05% ในด้านปริมาณและมูลค่า 19.98% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

โดยในเดือนกันยายน 2568 เวียดนามส่งออกข้าวจำนวน 466,800 ตัน คิดเป็นมูลค่ากว่า 232.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงอย่างมาก 43.27% ในด้านปริมาณและมูลค่า 54.73% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน

นอกจากประเทศกานาแล้ว ประเทศโกตดิวัวร์และมาเลเซียมักเป็นผู้นำเข้าข้าวเวียดนามรายใหญ่อันดับสองและสาม โดยมีส่วนแบ่งตลาดมากกว่า 21% และเกือบ 10% ตามลำดับ

เมื่อช่วงต้นเดือนสิงหาคม 2568 รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ประกาศระงับการนำเข้าข้าวเป็นเวลาสองเดือน ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 ท่ามกลางราคาข้าวภายในประเทศที่ลดลง อย่างไรก็ตาม นักวิเคราะห์ตลาดคาดการณ์ว่าการส่งออกข้าวของเวียดนามโดยรวมจะยังคงแข็งแกร่ง เนื่องจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นในภูมิภาคอื่นๆ

ภายใน 60 วัน ฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ซื้อรายใหญ่ของเวียดนาม จะทบทวนสถานการณ์ก่อนตัดสินใจว่าจะเปิดการนำเข้าอีกครั้งหรือไม่ เพื่อให้เวียดนามมีเวลาเพียงพอในการปรับอัตราการส่งออก

แม้จะมีการระงับการนำเข้าข้าวจากฟิลิปปินส์ชั่วคราว แต่คาดว่าจะการส่งออกของเวียดนามจะสูงกว่า 8.2 ล้านตันตลอดทั้งปี โดยได้รับแรงหนุนจากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นไปยังตลาดต่างๆ เช่น บังกลาเทศ จีน และแอฟริกาใต้ ที่มา *Oryza.com*

กัมพูชา

สำนักข่าว Khmer Times รายงานโดยอ้างตามรายงานของสหพันธ์ข้าวกัมพูชา (the Cambodia Rice Federation; CRF) ว่า กัมพูชาส่งออกข้าวสาร 596,341 ตันไปยัง 69 จุดหมายปลายทางในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2568 (มกราคม-กันยายน 2568) สร้างรายได้ประมาณ 408.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยปริมาณการส่งออกนี้เกิดขึ้นผ่านผู้ส่งออก 57 ราย โดยข้าวกัมพูชาส่งออกไปยังตลาดทั่วเอเชีย ยุโรป แอฟริกา ตะวันออกกลาง และจีน

จุดหมายปลายทางสำคัญ ประกอบด้วย

- 26 ประเทศในยุโรปนำเข้าข้าวสารจำนวน 248,277 ตัน มูลค่า 192.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- จีนและเขตปกครองตนเองได้รับข้าวสารจำนวน 143,187 ตัน มูลค่า 85.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ประเทศสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศนำเข้าข้าวสารจำนวน 131,544 ตัน มูลค่า 67.14 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- ประเทศอื่นๆอีก 32 ประเทศในแอฟริกา ตะวันออกกลาง และภูมิภาคอื่นๆ ซื้อข้าวสารจำนวน 73,333 ตัน มูลค่า 64.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นอกจากนี้ กัมพูชาส่งออกข้าวเปลือกผ่านการค้าชายแดนจำนวน 5,247,992 ตัน สร้างรายได้ 1.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายงานแสดงให้เห็นว่าข้าวหอมยังคงครองส่วนแบ่งการส่งออกสูงสุด คิดเป็น 68.81% ของการส่งออกข้าวสารทั้งหมด รองลงมาคือข้าวขาว (16.18%) ข้าวหัก (10.13%) ข้าวเนื่อง (2.44%) ข้าวอินทรีย์ (1.88%) และข้าวพันธุ์อื่นๆ (0.56%)

ที่มา *Oryza.com*

ฟิลิปปินส์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา รายงานโดยอ้างหนังสือพิมพ์ BusinessWorld ว่า กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ (Department of Agriculture: DA) เปิดเผยว่า รัฐบาลเตรียมจะเปิดช่องให้นำเข้าข้าว (Rice Import Window) เป็นระยะเวลา 1 เดือนในเดือนมกราคม 2569 และจะกลับมาบังคับใช้มาตรการห้าม

นำเข้าข้าวอีกครั้งตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน 2569 เพื่อพยุงราคาข้าวเปลือกในประเทศในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวปี 2569

นาย Francisco P. Tiu Laurel Jr. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรเปิดเผยว่า กระทรวงฯ มีแผนจะอนุญาตให้นำเข้าข้าวประมาณ 300,000 ตัน ในเดือนมกราคม 2569 ซึ่งแผนดังกล่าวได้รับการเห็นชอบโดยหลักการจากประธานาธิบดี Ferdinand R. Marcos Jr. ภายหลังจากมีมติขยายเวลาการระงับการนำเข้าข้าวออกไปจนถึงสิ้นปี 2568

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้ชี้แจงต่อสมาชิกรัฐสภาว่า การนำเข้าข้าวเพิ่มเติมในเดือนมกราคม 2569 มีความจำเป็น เนื่องจากปริมาณสต็อกข้าวนำเข้าที่ระงับนำเข้าไปตั้งแต่เดือนกันยายน 2568 คาดว่าจะหมดลงภายในสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2568 และประเทศจะต้องพึ่งพาผลผลิตภายในประเทศเพียงอย่างเดียวในเดือนธันวาคม 2568 ซึ่งถือเป็นสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงต่อเสถียรภาพราคาข้าวในประเทศ

ก่อนหน้านี้ ประธานาธิบดี Ferdinand Marcos Jr. ได้สั่งระงับการนำเข้าข้าวทั่วไป (regular milled rice) และข้าวขัดสีคุณภาพดี (well-milled rice) เป็นเวลา 60 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว และรักษาเสถียรภาพราคาข้าวในประเทศ ซึ่งคำสั่งดังกล่าวมีกำหนดสิ้นสุดในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2568 แต่ภายหลังรัฐบาลได้ขยายระยะเวลาออกไปจนถึงสิ้นปี 2568

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร เสริมว่าฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก ได้มีการนำเข้าข้าวแล้วประมาณ 3.5 ล้านตัน ภายในสิ้นเดือนกันยายน 2568 เกินกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้สำหรับปีนี้ประมาณ 800,000 ตัน ซึ่งควรมีปริมาณนำเข้าที่เหมาะสมอยู่ที่ 2.7 ล้านตัน ทั้งนี้ ปริมาณนำเข้าควรอยู่ที่ 300,000 ตันต่อเดือน หรือประมาณ 3.6 ล้านตันต่อปี หลังจากฟิลิปปินส์ได้ประกาศใช้กฎหมายเปิดเสรีนำเข้าข้าว (Rice Tariffication Law) ในปี 2562 โดยเปลี่ยนจากระบบโควตาเป็นการเก็บภาษี รัฐบาลจึงมีข้อจำกัดในการควบคุมปริมาณนำเข้าข้าว

นาย Francisco P. Tiu Laurel Jr. ระบุว่า ภาครัฐจำเป็นต้องบริหารสมดุลระหว่างผลผลิตในประเทศกับปริมาณนำเข้า เนื่องจากการเปิดเสรีเต็มรูปแบบทำให้ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศลดลงจากการแข่งขันกับข้าวนำเข้า ทำให้ไม่สามารถเปิดเสรีการนำเข้าโดยสมบูรณ์ได้ เพราะจะกระทบต่อเกษตรกรในประเทศโดยตรง ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องปรับปริมาณนำเข้าให้เหมาะสม และให้ความสำคัญกับตลาดภายในประเทศเป็นลำดับแรก

ทั้งนี้ รัฐบาลกำลังพิจารณาแนวทางปรับขึ้นภาษีนำเข้าข้าว หลังจากประธานาธิบดี Ferdinand Marcos Jr. ได้ลงนามคำสั่งผู้บริหารที่ 62 (E.O. 62) เมื่อปี 2567 เพื่อลดภาษีนำเข้าข้าวจากร้อยละ 35 เหลือร้อยละ 15 จนถึงปี 2571 ซึ่งนาย Francisco P. Tiu Laurel Jr. ระบุว่า มีความต้องการให้มีการปรับขึ้นอัตราภาษีกลับสู่ระดับเดิมที่ร้อยละ 35 แต่ขณะนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของทีมเศรษฐกิจของรัฐบาลถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

นาย Christopher V. Morales ปลัดกระทรวงเกษตร ได้เปิดเผยระหว่างการประชุมสภาผู้แทนราษฎรว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2568 ปริมาณการนำเข้าข้าวเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 305,000-517,800 ตันต่อเดือน โดยในปี 2567 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวประมาณ 4.7 ล้านตัน และกระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกา (USDA) ได้คาดการณ์ว่า ปริมาณการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ในปี 2568 อาจสูงถึง 4.9 ล้านตัน โดยให้ความเห็นว่า ฟิลิปปินส์อาจมีปริมาณข้าวสำรองอยู่ที่ประมาณ 3.24-4.06 ล้านตันภายในสิ้นปี 2025 ซึ่งเพียงพอต่อการบริโภคในประเทศประมาณ 85-106 วัน

กระทรวงการคลังฟิลิปปินส์ (Department of Finance: DOF)เปิดเผยว่า อยู่ระหว่างการประเมินว่าจะปรับขึ้นภาษีอีกครั้งหรือคงอัตราภาษีในปัจจุบัน โดยระบุว่า ภายใต้อัตราภาษีนำเข้าข้าวที่ร้อยละ 15 รัฐบาลอาจสูญเสียรายได้ประมาณ 20 พันล้านเปโซต่อปี ขณะที่การห้ามนำเข้าข้าวชั่วคราวส่งผลให้รัฐสูญเสียรายได้เฉลี่ยเดือนละ 1.4-2 พันล้านเปโซ

นาย Roy S. Kempis อดีตนักเศรษฐศาสตร์เกษตรจากมหาวิทยาลัย Pampanga State Agricultural University ให้ความเห็นว่า มาตรการขยายเวลาห้ามการนำเข้าข้าวอาจเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรในสภาพอากาศปกติ แต่พายุไต้ฝุ่นที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งอาจกระทบผลผลิตภายในประเทศและทำให้ประเทศขาดแคลนข้าวได้

นาย Fermin D. Adriano อดีตปลัดกระทรวงเกษตร ได้ออกมาเตือนว่า การห้ามการนำเข้าข้าวอย่างต่อเนื่องอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศคู่ค้าหลักอย่างเวียดนาม ซึ่งปัจจุบันส่งออกข้าวให้ฟิลิปปินส์มากถึงร้อยละ 90 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมดของประเทศ ทำให้เวียดนามต้องหาตลาดทางเลือก

ทั้งนี้ ข้อมูลจากสำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) ณ วันที่ 24 กันยายน 2568 ระบุว่า ฟิลิปปินส์เป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับ 1 ของเวียดนาม โดยมีปริมาณการส่งออกในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2568 ประมาณ 2.73 ล้านตัน นอกจากนี้ ยังระบุว่า การขยายระยะเวลาห้ามนำเข้าข้าวอาจส่งผลให้ราคาข้าวสูงขึ้นในช่วงเดือนแรกๆ ของปีหน้า เนื่องจากอาจเกิดภาวะขาดแคลนข้าวได้

นาย Raul Q. Montemayor ผู้จัดการสหพันธ์เกษตรกร Federation of Free Farmers ระบุว่า การห้ามนำเข้าข้าวเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะปกป้องเกษตรกรในระยะยาว พร้อมเสนอให้รัฐบาลปรับขึ้นอัตราภาษีนำเข้าข้าวเพื่อสร้างกลไกป้องกันตลาดภายในประเทศอย่างยั่งยืน แม้จะมีการระงับนำเข้าข้าวชั่วคราว แต่หากมีการนำเข้าล่วงหน้าปริมาณมากก่อนฤดูเก็บเกี่ยวราคาข้าวเปลือกก็ยังคงตกต่ำจากสต็อกส่วนเกินในตลาดเช่นกัน

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistics Authority: PSA) ระบุว่า ราคาข้าวเปลือก (palay) หน้าไร่นาในเดือนสิงหาคม 2568 เฉลี่ยอยู่ที่ 17.11 เปโซต่อกิโลกรัม ลดลงร้อยละ 27.8 จาก 23.71 เปโซ จากปีก่อนหน้า ขณะที่ข้อมูลติดตามราคาข้าวของกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ ณ ช่วงปลายเดือนกันยายน 2568 ระบุว่า ราคาข้าวเปลือกอยู่ในช่วง 7.50-18.20 เปโซต่อกิโลกรัม ส่วนข้าวเปลือกแห้งอยู่ในช่วง 11.09-25 เปโซต่อกิโลกรัม

สำนักข่าว Inquirer.Net รายงานโดยอ้างอิงจากข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมพืช (the Bureau of Plant Industry; BPI) ว่า การนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ลดลงเกือบ 16% ณ ต้นเดือนตุลาคม 2568 หลังจากที่รัฐบาลสั่งห้ามการนำเข้าข้าวเข้าชั่วคราว

ข้อมูลของ BPI ระบุว่า การนำเข้าข้าวทั้งหมดของฟิลิปปินส์อยู่ที่ 3.26 ล้านตัน ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2568 ลดลงจาก 3.87 ล้านตันในช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ปริมาณดังกล่าวคิดเป็นประมาณ 68% ของปริมาณสูงสุดในปี 2566 ที่ 4.8 ล้านตัน

โดยเวียดนามยังคงเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุด คิดเป็น 2.64 ล้านตัน หรือมากกว่า 80% ของการนำเข้าทั้งหมด เมียนมาตามมาเป็นอันดับสองที่ 343,910 ตัน (10.5%) และไทยอยู่ในอันดับที่สามที่ 176,270 ตัน (5.4%) ขณะที่ประเทศผู้ส่งออกข้าวรายย่อยอื่นๆ ได้แก่ ปากีสถาน อินเดีย เกาหลีใต้ กัมพูชา สิงคโปร์ ใต้หวัน ญี่ปุ่น อิตาลี และสเปน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ประกาศว่ามาตรการห้ามนำเข้าข้าวจะยังคงมีผลบังคับใช้ไปจนถึงสิ้นปี 2568 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องเกษตรกรท้องถิ่นจากราคาข้าวเปลือกที่ตกต่ำอันเนื่องมาจากอุปทาน

ล้นตลาดและคุณภาพข้าวที่ตกต่ำอันเนื่องมาจากฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลานาน มาตรการนี้จะถูกยกเลิกชั่วคราวในเดือนมกราคม 2569 ก่อนที่จะนำมาใช้อีกครั้งในเดือนกุมภาพันธ์เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวในช่วงฤดูแล้ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ ยังกล่าวอีกว่าประธานาธิบดีกำลังพิจารณาที่จะรื้อฟื้นภาษีนำเข้าข้าว 35% ซึ่งก่อนหน้านี้ได้ลดลงเหลือ 15% ตามคำสั่งผู้บริหารฉบับที่ 62 ในเดือนมิถุนายน 2567 ซึ่งการลดภาษีนี้ทำให้รัฐบาลสูญเสียรายได้ไป 2 หมื่นล้านเปโซ (ประมาณ 343 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในปีที่ผ่านมา

แม้จะมีข้อจำกัดการนำเข้า แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ยืนยันว่าปริมาณข้าวของประเทศยังคงมีเสถียรภาพ กระทรวงเกษตรประเมินว่าปริมาณข้าวสำรองที่มีอยู่จะอยู่ที่ 3.24 ถึง 4.06 ล้านตันภายในสิ้นปี ซึ่งเพียงพอสำหรับการบริโภค 85 ถึง 106 วัน ขณะที่การผลิตข้าวเปลือกในประเทศคาดว่าจะอยู่ที่ 20.29-20.51 ล้านตัน แซงหน้าสถิติปีที่แล้วที่ 20.06 ล้านตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry : BPI) รายงานว่า ในปี 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2568) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว 3,273,537.10 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 3,723 ใบ) ลดลงประมาณ 15.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 3,867,766 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 5,323 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567 ดังนี้

- เดือนมกราคม 2568 มีการนำเข้าจำนวน 278,080.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 424 ใบ) ลดลงประมาณ 35.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 429,260.8 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 610 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567
- เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มีการนำเข้าจำนวน 270,526.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 381 ใบ) ลดลงประมาณ 20.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 341,585.69 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 476 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567
- เดือนมีนาคม 2568 มีการนำเข้าจำนวน 360,017.22 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 501 ใบ) ลดลงประมาณ 13.4% เมื่อเทียบกับจำนวน 415,764.2 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 594 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567
- เดือนเมษายน 2568 มีการนำเข้าจำนวน 502,723.65 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 632 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 0.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 487,823.74 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 670 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567
- เดือนพฤษภาคม 2568 มีการนำเข้าจำนวน 504,233.83 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 570 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 5.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 478,099.81 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 621 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567
- เดือนมิถุนายน 2568 มีการนำเข้าจำนวน 360,465.43 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 422 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 91.9% เมื่อเทียบกับจำนวน 187,861.31 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 272 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567
- เดือนกรกฎาคม 2568 มีการนำเข้าจำนวน 287,935.12 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 304 ใบ) เพิ่มขึ้นประมาณ 72.0% เมื่อเทียบกับจำนวน 167,407.26 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 220 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567

- เดือนสิงหาคม 2568 มีการนำเข้าจำนวน 370,051.23 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 260 ใบ) ลดลงประมาณ 4.8% เมื่อเทียบกับจำนวน 388,608.20 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 515 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567
- เดือนกันยายน 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2568) มีการนำเข้าจำนวน 330,826.10 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 209 ใบ) ลดลงประมาณ 17.1% เมื่อเทียบกับจำนวน 399,281.48 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 539 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567
- เดือนตุลาคม 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2568) มีการนำเข้าจำนวน 8,687.61 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 20 ใบ) ลดลงประมาณ 98.5% เมื่อเทียบกับจำนวน 572,073.96 ตัน (ใช้ใบอนุญาต SPSIC จำนวน 806 ใบ) ในช่วงเดียวกันของปี 2567

ในปี 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2568) ฟิlipปีนส์นำเข้าจากประเทศเวียดนามมากที่สุดจำนวนประมาณ 2,647,169.48 ตัน (สัดส่วน 80.9% ของการนำเข้าข้าวทั้งหมด) ตามด้วยเมียนมาจำนวน 343,910.33 ตัน (สัดส่วน 10.5%) ไทยจำนวน 176,270.26 ตัน (สัดส่วน 5.4%) ปากีสถานจำนวน 76,394.02 ตัน (สัดส่วน 2.3%) อินเดีย 20,170.22 ตัน (สัดส่วน 0.6%) เกาหลีใต้ 4,016 ตัน (สัดส่วน 0.1%) กัมพูชา 3,510 ตัน (สัดส่วน 0.1%) สิงคโปร์ 1,200 ตัน ไต้หวัน 540 ตัน ญี่ปุ่น 352 ตัน อิตาลี 4.92 ตัน และสเปน 0.35 ตัน

สำนักอุตสาหกรรมพืช (BPI) รายงานว่า การออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phyto-sanitary Import Clearance; SPSIC) ในปี 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2568) มีจำนวนรวม 4,107 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 3,829,353.63 ตัน ดังนี้

- เดือนมกราคม 2568 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 479 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 383,452.97 ตัน
- เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 575 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 428,360.93 ตัน
- เดือนมีนาคม 2568 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 836 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 655,488.87 ตัน
- เดือนเมษายน 2568 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 746 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 709,895.83 ตัน
- เดือนพฤษภาคม 2568 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 594 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 561,973.23 ตัน
- เดือนมิถุนายน 2568 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 186 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 167,650.13 ตัน
- เดือนกรกฎาคม 2568 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 324 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 390,469.66 ตัน
- เดือนสิงหาคม 2568 มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 270 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 488,020.99 ตัน

- เดือนกันยายน 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2568) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะ และสุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 81 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 37,285.20 ตัน
- เดือนตุลาคม 2568 (ข้อมูล ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2568) มีการออกใบอนุญาตรับรองด้านสุขลักษณะและ สุขอนามัยพืช (SPSIC) จำนวน 16 ใบ เพื่อนำเข้าข้าวจำนวน 4,355.81 ตัน

ที่มา Oryza.com และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

อินโดนีเซีย

สำนักข่าว ANTARA รายงานว่า สำนักงานอาหารแห่งชาติ (The National Food Agency (Bapanas)) ของอินโดนีเซีย ยืนยันว่าข้าวสารทั้งหมดที่จำหน่ายจากคลังสำรองข้าวของรัฐบาล (the government rice reserves; CBP) ผ่านสำนักงานโลจิสติกส์ของรัฐ (Bulog) ยังคงปลอดภัยต่อการบริโภคและเป็นไปตามมาตรฐาน คุณภาพที่สม่ำเสมอ

หัวหน้าสำนักงาน Bapanas ย้ำว่าหน่วยงานซึ่งทำงานร่วมกับ Bulog มั่นใจว่าข้าวสารที่จำหน่ายทั้งหมด ได้รับการตรวจสอบและบำรุงรักษาอย่างถูกต้อง ข้าวแต่ละล็อตผ่านกระบวนการรับรองคุณภาพ ซึ่งรวมถึงการ ตรวจสอบเมื่อมาถึง การทดสอบเป็นระยะระหว่างการจัดเก็บ และการทำความสะอาดคลังสินค้าอย่างเข้มงวด นอกจากนี้ ยังมีการฉีดพ่นและรมควันเมื่อตรวจพบศัตรูพืช

รองอธิบดีกรมการจัดหาและรักษาเสถียรภาพอาหาร (The Deputy for Food Availability and Stabilization) กล่าวว่า Bulog ยังคงเสริมสร้างมาตรการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ ปริมาณการจัดซื้อภายในประเทศสูงกว่า 3 ล้านตัน มีการบำรุงรักษาตามปกติเพื่อป้องกันการเสื่อมคุณภาพ และหาก พบข้าวสารเสื่อมสภาพจะทำการตรวจสอบหรือแปรรูปใหม่ทันที

ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2568 หน่วยงาน Bulog มีข้าวสารสำรองไว้ทั้งหมด 3.89 ล้านตัน ซึ่งประกอบด้วย ข้าวสารจากคลังสำรองข้าวของรัฐบาล (CBP) จำนวน 3.83 ล้านตัน และข้าวสารเชิงพาณิชย์ (commercial rice) จำนวน 56,600 ตัน และจากปริมาณข้าวสาร 3.09 ล้านตันที่จัดซื้อภายในประเทศ มีข้าวจำนวนประมาณ 870,800 ตัน ได้ถูกแจกจ่ายภายใต้โครงการช่วยเหลือด้านอาหารและการรักษาเสถียรภาพราคาแล้ว

สำนักงานอาหารแห่งชาติ และหน่วยงาน Bulog ได้ยืนยันถึงความมุ่งมั่นในการรักษาคุณภาพอาหารและ เสถียรภาพของอุปทานข้าวทั่วอินโดนีเซีย ซึ่งตอกย้ำบทบาทของพวกเขาในการสนับสนุนความพยายามด้านความ มั่นคงทางอาหารของประเทศ

ก่อนหน้านี้ สำนักข่าว ANTARA รายงานว่า สำนักงานอาหารแห่งชาติ (The National Food Agency (Bapanas)) ระบุว่ารัฐบาลจะแปรรูปข้าวที่เสื่อมสภาพจำนวน 29,990 ตัน เพื่อปรับปรุงคุณภาพก่อนแจกจ่ายให้กับ ชุมชน

นางนิตา ยูเลียนิส (Nita Yulianis) ผู้อำนวยการฝ่ายเฝ้าระวังอาหาร (Director of Food Vigilance at Bapanas) กล่าวว่า ข้าวจำนวน 29,990 ตัน ประกอบด้วยข้าวที่ผลิตในประเทศประมาณ 3,000 ตัน และข้าวนำเข้า 26,890 ตัน

ทั้งนี้ หน่วยงาน Bulog ซึ่งเป็นบริษัทโลจิสติกส์ของรัฐ จำเป็นต้องตรวจสอบคุณภาพข้าวสารสำรองของ รัฐบาลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าข้าวที่แจกจ่ายให้กับชุมชนนั้นปลอดภัยต่อการบริโภค

นอกจากนี้ สำนักงานอาหารแห่งชาติยังเรียกร้องให้คู่ค้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดจำหน่ายประสานงานกันเพื่อหลีกเลี่ยงข้อพิพาทเกี่ยวกับราคาและกลไกการขายข้าวที่ได้รับเงินอุดหนุนภายใต้โครงการจัดหาอาหารและรักษาเสถียรภาพราคา (the government's food supply and price stabilization; SPHP) ของรัฐบาล

นางนิตา ยูเลียนิส กล่าวว่า มีคำร้องเรียนจากผู้ขายพันธมิตรว่า ความสนใจของประชาชนในการซื้อข้าว SPHP ลดลง เนื่องจากในขบวนการอาหารราคาถูก (the Cheap Food Movement; GPM) ข้าวจะขายในราคาเดียวกับที่โกดัง

ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2568 หน่วยงาน Bulog ได้จำหน่ายข้าว SPHP ไปแล้ว 462,000 ตัน หรือประมาณ 30% ของเป้าหมาย 1.5 ล้านตัน

ก่อนหน้านี้ นายอันดี อัมราน สุลมาน (Andi Amran Sulaiman) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร (Agriculture Minister) แสดงความเชื่อมั่นว่าอินโดนีเซียจะสามารถพึ่งพาตนเองด้านข้าวได้ในเร็วๆ นี้ หลังจากผลผลิตข้าวที่เพิ่มขึ้นในประเทศ

สำนักงานสถิติแห่งอินโดนีเซีย (Statistics Indonesia; BPS) คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวทั้งหมดตั้งแต่เดือนมกราคมถึงพฤศจิกายน 2568 จะสูงถึง 33.19 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 12.62% จากช่วงเดียวกันของปีก่อนซึ่งอยู่ที่ 29.47 ล้านตัน

สำนักข่าว Bloomberg รายงานว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรอินโดนีเซียประกาศว่า ผลผลิตข้าวของประเทศคาดว่าจะสูงถึง 34.3 ล้านตัน (ข้าวสาร) ในปีนี้ ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจาก 30.6 ล้านตันในปี 2567

รัฐบาลระบุว่า การเติบโตนี้เป็นผลมาจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและสภาพอากาศที่เอื้ออำนวย โดยคาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวเปลือกในช่วงระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤศจิกายน 2568 จะเพิ่มขึ้น 12.62% เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

นอกเหนือจากความพยายามในการส่งเสริมการพึ่งพาตนเองของข้าวแล้ว อินโดนีเซียยังกำลังพัฒนาอุตสาหกรรมปลายน้ำอื่นๆ เช่น มะพร้าวโดยส่งเสริมผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กะทิและน้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ ในภาคพลังงาน รัฐบาลวางแผนที่จะใช้ไบโอดีเซล B50 ซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าน้ำมันดีเซลได้ประมาณ 5.3 ล้านตัน

อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ระบุว่า หากโครงการ B50 ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น อินโดนีเซียอาจหันกลับไปใช้ B40 ขณะเดียวกันก็กำลังพยายามรักษาเสถียรภาพของราคาน้ำมันปาล์มโลกท่ามกลางอุปทานที่ตึงตัว

ญี่ปุ่น

กระทรวงเกษตรฯ (the Ministry of Agriculture, Forests, and Fisheries; MAFF) ประกาศการประมูลนำเข้าข้าวแบบ Ordinary import (MA) ครั้งที่ 5 ปีงบประมาณ 2568 (1 เมษายน 2568 – 31 มีนาคม 2569) ในวันที่ 17 ตุลาคม 2568 โดยกำหนดจะซื้อข้าวรวม 59,000 ตัน ซึ่งประกอบด้วย

1. ข้าวสารเมล็ดกลาง (Non-glutinous Polished Medium Grain Rice) จากประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 13,000 ตัน กำหนดส่งมอบวันที่ 1 มกราคม – 10 กุมภาพันธ์ 2569

2. ข้าวสารเมล็ดกลาง (Non-glutinous Polished Medium Grain Rice) จากประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 13,000 ตัน กำหนดส่งมอบวันที่ 1 มกราคม – 10 กุมภาพันธ์ 2569

3. ข้าวสารเมล็ดกลาง (Non-glutinous Polished Medium Grain Rice) จากประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 13,000 ตัน กำหนดส่งมอบวันที่ 1 มกราคม – 10 กุมภาพันธ์ 2569

4.ข้าวสารเมล็ดกลาง (Non-glutinous Polished Medium Grain Rice) จากประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวน 13,000 ตัน กำหนดส่งมอบวันที่ 16 มกราคม – 25 กุมภาพันธ์ 2569

5.ข้าวสารเมล็ดยาว (Non-glutinous Polished Long Grain Rice) จากประเทศไต้หวัน (Global Tender) จำนวน 7,000 ตัน กำหนดส่งมอบวันที่ 1-31 ธันวาคม 2568

รายละเอียดที่ https://www.maff.go.jp/j/seisan/boueki/nyusatu/n_announce/attach/pdf/index-408.pdf

ทั้งนี้ การประมุลนำเข้าข้าวแบบ Ordinary import (MA) ของปีงบประมาณ 2568 ทั้ง 4 ครั้ง ญี่ปุ่นตกลงซื้อข้าวไปแล้วรวม 254,080 ตัน ประกอบด้วยข้าวสารเมล็ดกลางจำนวนรวม 201,000 ตัน ข้าวสารเมล็ดยาวจำนวนรวม 49,200 ตัน และข้าวเหนียวเมล็ดยาวจำนวนรวม 3,880 ตัน โดยซื้อจากประเทศไทยจำนวนรวม 53,080 ตัน (สัดส่วน 20.89%) ประกอบด้วยข้าวสารเมล็ดยาวรวม 49,200 ตัน และข้าวเหนียวเมล็ดยาว 3,880 ตัน

สำหรับการประมุลนำเข้าข้าวแบบ Ordinary import (MA) ครั้งที่ 4 ปีงบประมาณ 2568 (1 เมษายน 2568 – 31 มีนาคม 2569) เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2568 ซึ่งกำหนดจะซื้อข้าวรวม 46,000 ตัน ผลการประมุลปรากฏว่า ญี่ปุ่นตกลงซื้อข้าวรวม 46,000 ตัน ประกอบด้วย

1.ข้าวสารเมล็ดกลาง (non-glutinous polished rice medium grain) จากประเทศสหรัฐารวม 39,000 ตัน แบ่งเป็น 3 ล็อตๆละ 13,000 ตัน

2.ข้าวสารเมล็ดยาว (non-glutinous polished rice long grain) จากประเทศไทยจำนวน 7,000 ตัน จากที่มีการยื่นเสนอทั้งหมด 6 ล็อต จำนวนรวม 42,000 ตัน โดยราคาประมุลเฉลี่ยที่ไม่รวมภาษี 129,430 เยนต่อตัน (ประมาณ 875 เหรียญสหรัฐต่อตัน) หรือราคารวมภาษีที่ 139,784 เยนต่อตัน (ประมาณ 945 เหรียญสหรัฐต่อตัน)

สำนักข่าว Jiji Press รายงานว่า กระทรวงเกษตรญี่ปุ่น (the Ministry of Agriculture, Forests, and Fisheries; MAFF) คาดการณ์ว่าการเก็บเกี่ยวข้าวหลักในปี 2568 จะสูงสุดในรอบ 9 ปีที่ประมาณ 7,477,000 ตัน เพิ่มขึ้น 10% จากปีก่อนหน้า โดยคาดการณ์ว่าปริมาณการเก็บเกี่ยวจะเกิน 7 ล้านตันเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2565

การประมาณการผลผลิตในปีนี้พิจารณาจากปริมาณข้าวที่เก็บเกี่ยวและจำนวนรวงข้าวก่อนเก็บเกี่ยว ณ วันที่ 25 กันยายน 2568 ซึ่งขณะนั้นการปลูกข้าวเสร็จสิ้นแล้ว 60% ของประเทศ

เมื่อเดือนที่แล้ว กระทรวงฯ คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวกล้อง (brown rice production) ในปี 2568 จะอยู่ที่ประมาณ 7.28-7.45 ล้านตัน ขณะที่ความต้องการข้าวฤดูใหม่จะอยู่ที่ประมาณ 6.97-7.11 ล้านตัน

การประมาณการผลผลิตล่าสุดชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่อุปทานข้าวส่วนเกินจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอีก อย่างไรก็ตาม ยังต้องรอดูกันต่อไปว่าราคาข้าวเปลือกที่พุ่งสูงขึ้นตามการชำระเงินล่วงหน้าของสหกรณ์การเกษตรให้กับผู้ผลิตจะลดลงหรือไม่

สำนักข่าว Jiji Press รายงานว่า นายชินจิโร โคอิซูมิ (Shinjiro Koizumi) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรญี่ปุ่น กล่าวเมื่อวันศุกร์ที่ 10 ตุลาคม 2568 ว่า ราคาข้าวเฉลี่ยที่จำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ตประมาณ 1,000 แห่งทั่วประเทศญี่ปุ่นในช่วงสัปดาห์จนถึงวันอาทิตย์ที่ 5 ตุลาคม 2568 ลดลง 6 เยนจากสัปดาห์ก่อนหน้า มาอยู่ที่ 4,205 เยนต่อ 5 กิโลกรัมโดยราคาข้าวเฉลี่ยลดลงเป็นสัปดาห์ที่สามติดต่อกัน แต่ยังคงสูงกว่า 4,000 เยนเป็นสัปดาห์ที่ห้าติดต่อกัน

นายโคอิซูมิกล่าวกับผู้สื่อข่าวที่กระทรวงเกษตรว่า สถานการณ์ราคาข้าวอาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญอีกครั้ง ดังนั้นเราจะติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

ผลสำรวจซูเปอร์มาร์เก็ตประมาณ 1,200 แห่ง แสดงให้เห็นว่าราคาข้าวยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยลดลง 17 เยน มาอยู่ที่ 3,522 เยน ขณะที่ผลสำรวจร้านขายยาและร้านค้าปลีกอื่นๆ ประมาณ 6,000 แห่ง พบว่าราคาข้าวเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 80 เยน มาอยู่ที่ 4,075 เยน ซึ่งเป็นการปรับขึ้นครั้งแรกในรอบสองสัปดาห์

ตามรายงานจากบทความของสำนักข่าว Nippon แสดงให้เห็นถึงผลสำรวจล่าสุดที่ชี้ให้เห็นว่า แม้ผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ให้ความสนใจอย่างมากในการซื้อข้าวชินไม (shinmai) หรือข้าวที่เพิ่งเก็บเกี่ยวใหม่ๆ แต่หลายคนกลับลังเลที่จะซื้อเนื่องจากราคาที่สูงขึ้น

ผลสำรวจของ Cookpad ในเดือนกันยายน 2568 ที่มีผู้ตอบแบบสอบถาม 1,037 คน พบว่า 88.9% ระบุว่าต้องการซื้อข้าวชินไม แต่กว่า 70% ให้ความสำคัญกับราคาในการเลือกข้าว ขณะที่ปัจจัยสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ยี่ห้อ (53.1%) พันธุ์ (38.2%) และพื้นที่การผลิต (34.9%)

ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณสามในสี่ระบุว่ายินดีจ่ายเงินสูงสุด 4,999 เยน (ประมาณ 32.76 ดอลลาร์สหรัฐ) สำหรับข้าวใหม่คุณภาพ 5 กิโลกรัม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเพดานราคาทางจิตวิทยาที่ชัดเจน มีเพียง 8.7% เท่านั้นที่ยินดีจ่ายมากกว่า 5,999 เยน (ประมาณ 39.31 ดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแม้แต่ผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับความสดใหม่ก็ให้ความสำคัญกับราคามากขึ้นเรื่อยๆ

แนวโน้มนี้เน้นย้ำให้เห็นว่าอัตราเงินเฟ้อและราคาอาหารที่สูงขึ้นส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อของชาวญี่ปุ่น โดยเฉพาะอาหารหลักอย่างข้าว

ขณะที่มีรายงานว่า อัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหารของญี่ปุ่นยังคงไม่เปลี่ยนแปลงที่ 38% ในปีงบประมาณ 2567/68 ซึ่งเน้นย้ำถึงการพึ่งพาการนำเข้าอย่างต่อเนื่องของประเทศ แม้ว่าผลผลิตข้าวจะมีเสถียรภาพก็ตาม

รายงานของสำนักข่าว Reuters ระบุว่า ราคาข้าวภายในประเทศที่สูงขึ้นช่วยยกระดับอัตราการพึ่งพาตนเองด้านมูลค่าเป็น 64% แต่การบริโภคที่ลดลงและการเติบโตของผลผลิตที่จำกัดกลับขัดขวางการพัฒนาในแง่แคลอรี

ทั้งนี้ ข้าว ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นรากฐานของอาหารญี่ปุ่น แต่ปัจจุบันกำลังเผชิญกับความต้องการที่ลดลงเนื่องจากผู้บริโภคหันไปบริโภคขนมปัง เนื้อสัตว์ และอาหารแปรรูป

แม้ว่ารัฐบาลจะยังคงส่งเสริมการส่งออกข้าวและการพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่ แต่ความก้าวหน้ายังคงถูกจำกัดด้วยเกษตรกรสูงอายุ พื้นที่เพาะปลูกที่หดตัว และสภาพอากาศที่แปรปรวนมากขึ้น ด้วยความท้าทายเหล่านี้ ข้าวเพียงอย่างเดียวไม่น่าจะผลักดันญี่ปุ่นให้บรรลุเป้าหมายในปี 2030 ของการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร 45% ซึ่งเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการปฏิรูปนโยบายด้านการเกษตรและนิสสัยการบริโภคในวงกว้างมากขึ้น

สำนักข่าว NHK WORLD รายงานว่า ร้านค้าปลีกและร้านอาหารของญี่ปุ่นกำลังเร่งการผลิตข้าวภายในประเทศเพื่อรักษาเสถียรภาพของอุปทาน ความเคลื่อนไหวครั้งนี้เกิดขึ้นท่ามกลางปัญหาการขาดแคลนข้าวอย่างต่อเนื่องและราคาที่สูง

Aeon Agri Create เป็นบริษัทด้านการเกษตรในเครือของ Aeon ซูเปอร์มาร์เก็ตชั้นนำของญี่ปุ่น บริษัทนี้ผลิตผักและพืชผลอื่นๆ ทั่วประเทศ นอกจากนี้ บริษัทได้ปลูกข้าวในนาทางตอนเหนือของกรุงโตเกียว และได้เพิ่มพื้นที่เพาะปลูกเป็นเกือบ 190 ไร่ในปีนี้ ซึ่งเพิ่มขึ้น 50% จากปีที่แล้ว โดยข้าวที่เก็บเกี่ยวแล้วมีจำหน่ายที่ร้านค้าของ Aeon บางสาขา บริษัทระบุว่ากำลังพิจารณาเพิ่มการผลิตอีกในปีหน้าและปีต่อไป

ในขณะเดียวกัน Matsuya Foods Holdings ผู้ประกอบการร้านสาขาที่จำหน่ายข้าวหน้าเนื้อรายใหญ่ ได้ร่วมมือกับบริษัทอื่นๆ รวมถึงบริษัทสตาร์ตอัป เพื่อพยายามปลูกข้าวของตัวเอง พวกเขา กำลังทดลองวิธีการเพาะปลูกที่ไม่ต้องสูบน้ำลงในนาข้าวด้วย

ที่มา *Oryza.com*

จีน

สำนักข่าวReuters รายงานว่า คณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติจีน (National Development and Reform Commission; NDRC) ประกาศว่าโควตาภาษีนำเข้าข้าวปี 2569 ของจีนจะยังคงอยู่ที่ 5.32 ล้านตัน ไม่เปลี่ยนแปลงจากปี 2568 ขณะที่โควตาภาษีนำเข้าข้าวสาลียังคงอยู่ที่ 9.64 ล้านตัน ส่วนโควตาภาษีนำเข้าข้าวโพดและฝ้ายถูกกำหนดไว้ที่ 7.2 ล้านตัน และ 894,000 ตัน ตามลำดับ

การตัดสินใจครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงแนวทางที่มั่นคงของจีนในการจัดการการนำเข้าข้าว ท่ามกลางความพยายามในการสร้างความมั่นคงทางอาหารและเสถียรภาพด้านราคาภายในประเทศ การรักษาโควตาเดิมสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของจีนที่มีต่อผลผลิตข้าวภายในประเทศ ในขณะเดียวกันก็ยังคงเปิดช่องทางการนำเข้าเพื่อป้องกันความผันผวนของอุปทานที่อาจเกิดขึ้น

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงปักกิ่ง รายงานว่า สำนักงานศุลกากรจีนรายงานปริมาณข้าวนำเข้าของจีนในเดือนสิงหาคม 2568 มีจำนวน 289,612 ตัน โดยปริมาณเพิ่มขึ้น 293% เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคม 2567 (ปริมาณนำเข้าข้าวเดือนสิงหาคม 2567 อยู่ที่ 73,688 ตัน) โดยประเทศหลักที่จีนนำเข้าข้าวในเดือนสิงหาคม 2568 ได้แก่ 1.เมียนมา 114,559 ตัน 2.ไทย 64,650 ตัน และ 3.เวียดนาม 64,205 ตัน

ทั้งนี้ ในเดือนสิงหาคม 2568 จีนนำเข้าข้าวสาร (พิกัดสินค้า 1006) จากไทยปริมาณ 64,650 ตัน มูลค่าประมาณ 30.419 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้น 202% และ 137% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า (สิงหาคม 2567) ที่มีการนำเข้าปริมาณ 21,374 ตัน มูลค่าประมาณ 12.815 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และปริมาณและมูลค่าลดลง 25.8% และ 28.4% เมื่อเทียบกับเดือนกรกฎาคม 2568 ที่มีการนำเข้าปริมาณ 87,168 ตัน มูลค่าประมาณ 42.47 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2568 (มกราคม-สิงหาคม 2568) จีนนำเข้าข้าวสาร (พิกัดสินค้า 1006) จากไทยปริมาณ 478,073 ตัน มูลค่าประมาณ 255.415 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยปริมาณเพิ่มขึ้น 101% และมูลค่าเพิ่มขึ้น 57% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2567 ที่นำเข้า 237,971 ตัน มูลค่าประมาณ 162.231 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

กระทรวงเกษตรและกิจการชนบทจีนเปิดเผยว่า ได้เร่งมาตรการฉุกเฉินเพื่อปกป้องผลผลิตฤดูใบไม้ร่วงในพื้นที่ปลูกข้าวสำคัญระหว่างแม่น้ำเหลืองกับแม่น้ำหวยเหอ หลังฝนตกต่อเนื่องส่งผลให้การเก็บเกี่ยวล่าช้า โดยเฉพาะในมณฑลเหอหนาน ซานตง และอานฮุย

กระทรวงฯ ได้จัดตั้งทีมเฉพาะกิจเพื่อเร่งส่งเครื่องจักรการเกษตร พร้อมสนับสนุนด้านเทคนิคในการปรับปรุงอุปกรณ์ เพื่อรักษาผลผลิตฤดูใบไม้ร่วง จนถึงขณะนี้ กระทรวงฯ ได้จัดส่งรถเก็บเกี่ยวแบบสายพานแล้ว 244,300 คัน และเครื่องอบเคลื่อนที่ 1,986 เครื่อง ไปยังพื้นที่ดังกล่าวแล้ว

ทั้งนี้ กระทรวงฯ ระบุว่า จะประสานงานอย่างใกล้ชิดกับ 8 มณฑลในพื้นที่ ได้แก่ มณฑลเหอเป่ย์ ซานซี เจียงซู อานฮุย ซานตง เหอหนาน หูเป่ย์ และส่านซี เพื่อจัดส่งเครื่องจักรเพิ่มเติมตามสถานการณ์

ที่มา *Oryza.com*

อินเดีย

ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ราคาข้าวส่งออกของอินเดียปรับตัวลดลงแตะระดับต่ำสุดในรอบกว่า 9 ปี ท่ามกลางภาวะความต้องการข้าวที่ลดน้อยลง ขณะที่อุปทานข้าวมีจำนวนมา ประกอบกับค่าเงินรูปีที่อ่อนค่าลงยิ่งกดดันราคาให้อ่อนตัวลงไปอีก โดยข้าวนี้ 5% (Indian 5% broken parboiled) ราคาอยู่ที่ 340-345 เหรียญสหรัฐต่อดัน (เป็นราคาที่ต่ำที่สุดนับตั้งแต่ช่วงกลางปี 2016) จากระดับ 358-365 เหรียญสหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ก่อนหน้า ขณะที่ราคาข้าวขาว 5% (Indian 5% broken white rice) ลดลงมาอยู่ที่ 360-370 เหรียญสหรัฐต่อดัน ลดลงจากระดับ 369-375 เหรียญสหรัฐต่อดัน เมื่อสัปดาห์ก่อนหน้า

ผู้ส่งออกจาก Kolkata รายหนึ่งกล่าวว่า ราคาข้าวกำลังลดลง เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกต่างแข่งขันกันเพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งตลาด ทำให้ผู้ซื้อที่มีอำนาจต่อรองมากขึ้น ประกอบกับค่าเงินรูปีที่ซื้อขายใกล้ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ก็เพิ่มแรงกดดันเช่นกัน

สำนักข่าว The Financial Express รายงานว่า รัฐบาลได้ระบายข้าวปริมาณสูงสุดเป็นประวัติการณ์ 5.6 ล้านตัน ให้กับผู้ซื้อรายใหญ่ ในขณะที่ปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลกลางอินเดีย (The government's central-pool rice stocks) ยังคงพุ่งสูงเกิน 47 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ปกติอย่างมาก แม้จะมีการขายข้าวในตลาดเปิด การจัดสรรเอทานอล และโครงการสวัสดิการต่างๆ ในระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์แล้วก็ตาม

ปริมาณข้าวสำรองของรัฐบาลกลางยังคงพุ่งสูง แม้จะมีการระบายข้าวผ่านตลาดเปิด (open market sale) การจัดสรรข้าวอย่างเสรีให้กับรัฐต่างๆ และการจัดสรรข้าวสำหรับการผลิตเอทานอลและโครงการข้าวภารตะ (Bharat rice) ในปีงบประมาณปัจจุบัน ซึ่งยอดขายข้าวสำรองในปีงบประมาณ 2026 ทะลุระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 5.6 ล้านตัน ซึ่งสูงกว่ายอดขายในปีงบประมาณ 2025 ที่ 4.63 ล้านตัน

แหล่งข่าวกล่าวว่ารัฐบาลอาจจะระบายข้าวประมาณ 6-7 ล้านตันในปีงบประมาณนี้ จากสต็อกข้าวส่วนเกินขององค์การอาหารแห่งอินเดีย (Food Corporation of India; FCI)

ขณะที่สต็อกข้าวส่วนกลาง (The central pool stock) ปัจจุบันมีมากกว่า 47 ล้านตัน ซึ่งมากกว่าปริมาณสำรองที่กำหนดไว้ (the buffer stock) ที่ 10.25 ล้านตัน ณ วันที่ 1 ตุลาคม ถึง 3.5 เท่า นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของทางการยังกล่าวว่สต็อกข้าวปัจจุบันของ FCI ยังรวมไปถึงข้าวสารประมาณ 10 ล้านตันที่ยังไม่ได้รับจากโรงสีด้วย

ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างวันที่ 1 เมษายน – 8 ตุลาคม (ปีงบประมาณ 2568/2569) FCI ได้จัดสรรข้าวสารจำนวน 2.46 ล้านตัน (สำหรับผลิตเอทานอล) 2.06 ล้านตัน (สำหรับโครงการสวัสดิการสังคมของรัฐ) 1.03 ล้านตัน (การประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ e-auction) และ 0.06 ล้านตัน (โครงการข้าวถุงตราข้าวภารตะ (Bharat rice))

ในปีงบประมาณ 2568 FCI ได้จัดสรรข้าวสารจำนวน 4.63 ล้านตัน ให้กับโครงการสวัสดิการสังคมของรัฐ (1.12 ล้านตัน) โครงการขายข้าวในตลาดเปิด (1.96 ล้านตัน) และโครงการผลิตเอทานอล (2.3 ล้านตัน) และในปีงบประมาณ 2567 และ 2566 FCI ได้ขายข้าวสารจำนวน 1.54 ล้านตัน และ 1.78 ล้านตัน ตามลำดับ โดยจำหน่ายผ่านโครงการต่างๆ ให้กับผู้ซื้อจำนวนมาก

แหล่งข่าวกล่าวว่า หากปริมาณข้าวสำรองไม่ลดลงมาอยู่ในระดับที่เอื้ออำนวย ต้นทุนการถือครองข้าวจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และอาจนำไปสู่ค่าใช้จ่ายการอุดหนุนอาหารที่สูงขึ้น

ทั้งนี้ แม้ว่ารัฐบาลจะประมาณการว่าเงินอุดหนุนอาหารจะอยู่ที่ 2.03 ล้านล้านรูปีในปีงบประมาณ 2568 แต่ค่าใช้จ่ายในการอุดหนุนจริงอาจเพิ่มขึ้น 2.2 หมื่นล้านรูปี เนื่องจากต้นทุนการถือครองข้าวส่วนเกินที่สูงเกินไป

การจัดซื้อที่สูงและผลผลิตข้าวที่มากเป็นเหตุผลที่ทำให้ปริมาณข้าวสำรองสูง ในแต่ละปี FCI และหน่วยงานของรัฐจะซื้อข้าวจากเกษตรกรในราคาต่ำกว่าราคาสับสนับสนุนขั้นต่ำ (MSP) ประมาณ 52-53 ล้านตัน ขณะที่ FCI ได้จัดสรรข้าวประมาณ 36-38 ล้านตันสำหรับโครงการปันส่วนอาหารฟรี (PMGKAY)

ภายใต้โครงการปันส่วนอาหารฟรี Pradhan Mantri Garib Kalyan Anna Yojana (PMGKAY) ปัจจุบันมีประชาชน 810 ล้านคนได้รับข่าวสารตามที่กำหนด 5 กิโลกรัมต่อเดือนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โครงการปันส่วนอาหารฟรีกำลังได้รับการขยายเวลาออกไปจนถึงสิ้นปี 2571 และจะทำให้กระทรวงการคลังต้องเสียค่าใช้จ่าย 11.8 ล้านล้านรูปี ซึ่งสำหรับรัฐบาลแล้ว ต้นทุนทางเศรษฐกิจของข้าว รวมถึงค่า MSP ค่าเก็บรักษา ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ณ ต้นปีงบประมาณปัจจุบัน ประเมินไว้ที่ 41.73 รูปี/กิโลกรัม ซึ่งอาจเพิ่มขึ้นเนื่องจากสต็อกข้าวส่วนเกิน

รัฐบาลกำหนดราคาข้าวสำรอง (reserve price) ไว้ที่ 2,250 รูปี/100 กิโลกรัม (สำหรับเอทานอล) 2,250 รูปี/100 กิโลกรัม (สำหรับรัฐต่างๆ) 2,400 รูปี/100 กิโลกรัม (สำหรับข้าวสารตะ) และ 2,800 รูปี/100 กิโลกรัม (สำหรับการซื้อจำนวนมากผ่านการประมูลออนไลน์) จนถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2568

FCI ยังไม่ได้เริ่มการขายข้าวสารในตลาดเปิดในปีงบประมาณปัจจุบัน ขณะที่ประกาศราคาพื้นฐานสำหรับปีงบประมาณ 2569 ไว้ที่ 2,550 รูปี/100 กิโลกรัม

ขณะเดียวกัน หน่วยงานต่างๆ เริ่มดำเนินการจัดซื้อข้าวเปลือกสำหรับฤดูกาลเพาะปลูกปี 2568-2569 (ตุลาคม-กันยายน) อย่างรวดเร็ว โดยมีปริมาณการซื้อข้าวเปลือก 3.41 ตัน เทียบกับปริมาณการซื้อเพียง 0.91 ตัน ในช่วงเวลาเดียวกันของฤดูกาล 2567-2568

เมื่อเดือนที่แล้ว รัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายการจัดหาข้าวไว้ที่ 46.35 ตัน สำหรับฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวเปลือกปี 2568-2569 (ตุลาคม 2568-กันยายน 2569) ซึ่งต่ำกว่าปริมาณการซื้อข้าว 47.38 ตันในฤดูกาลก่อนหน้านี้เล็กน้อย

ข่าวประชาสัมพันธ์ของกระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร (the Ministry of Agriculture & Farmers Welfare) รายงานว่า ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2568 พื้นที่เพาะปลูกข้าวในฤดูนาปี (the Kharif rice) อยู่ที่ประมาณ 275.9875 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นประมาณ 1.35% เมื่อเทียบกับ 272.3 ล้านไร่ ในช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า และมากกว่าค่าเฉลี่ยปกติในช่วง 5 ปี (2019/20-2023/24) ที่ประมาณ 251.93 ล้านไร่ ซึ่งการเพิ่มขึ้นนี้เป็นผลมาจากปริมาณฝนในฤดูมรสุมในปีนี้อยู่ในระดับปกติ (normal monsoon rains)

กรมอุตุนิยมวิทยาอินเดีย (the India Meteorological Department; IMD) รายงานว่าในปีนี้อินเดียได้รับฝนจากอิทธิพลของลมมรสุมเพิ่มขึ้น 8% เมื่อเทียบกับปกติ ซึ่งถือเป็นปริมาณฝนที่สูงเป็นอันดับที่ 5 นับตั้งแต่ปี 2544 (2001) และสูงเป็นอันดับที่ 38 นับตั้งแต่ปี 2444 (1901)

สำนักข่าว The Times of India รายงานว่า สมาพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (The Indian Rice Exporters Federation; IREF) คาดการณ์ว่าการส่งออกข้าวของอินเดียจะเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ มูลค่าราว 1.17 ล้านล้านรูปี (ประมาณ 3.19 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในขณะที่สถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ (IRRI) ได้เข้าร่วมการประชุมข้าวนานาชาติภารัต (Bharat International Rice Conference: BIRC 2025) ซึ่งงานประชุมนี้จะจัดขึ้นที่กรุงนิวเดลี ระหว่างวันที่ 30-31 ตุลาคมนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อเปิดตลาดข้าวโลกใหม่ๆ และวางตำแหน่งให้อินเดียเป็นศูนย์กลางของข้าวพันธุ์พรีเมียม

IRRI ซึ่งดำเนินการผ่านทางศูนย์ภูมิภาคเอเชียใต้ในรัฐอุตตรประเทศ จะทำหน้าที่เป็นพันธมิตรด้านการวิจัยและความรู้อย่างเป็นทางการ เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือทางวิทยาศาสตร์ของอินเดียในการผลิตข้าวที่ยั่งยืนและมีคุณภาพสูง

งาน BIRC 2025 คาดว่าจะดึงดูดผู้ซื้อจากต่างประเทศกว่า 1,000 ราย จาก 80 ประเทศ ผู้ส่งออก 2,500 ราย เกษตรกร 5,000 ราย และสถาบัน 200 แห่ง ตลอดห่วงโซ่คุณค่าของข้าว ภายในงานนี้จะเน้นย้ำถึงข้าวบาสมาดิและข้าวบาสมาดิเกรดพรีเมียม โดยเน้นย้ำถึงกลิ่น เนื้อสัมผัส และความหลากหลายในการปรุงอาหาร นิทรรศการแบบอินเทอร์แอคทีฟ เช่น การสาธิตสด และโซนประสบการณ์การทำอาหาร จะแสดงให้เห็นว่าข้าวอินเดียสามารถเสริมรสชาติอาหารโลกได้อย่างไร

สมาพันธ์ผู้ส่งออกข้าวอินเดีย (IREF) เชื่อว่าอินเดียสามารถครองส่วนแบ่งทางการตลาดที่สำคัญในจุดหมายปลายทางทางการส่งออกที่มีศักยภาพประมาณ 30 แห่ง ซึ่งปัจจุบันถูกครอบงำโดยผู้ส่งออกคู่แข่ง ความร่วมมือกับ IRRI คาดว่าจะช่วยยกระดับนวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยการวิจัย ปรับปรุงความสม่ำเสมอของคุณภาพ และส่งเสริมการเพาะปลูกอย่างยั่งยืน ซึ่งหากประสบความสำเร็จ โครงการริเริ่มนี้จะสามารถขยายฐานการดำเนินงานของอินเดียในตลาดใหม่ๆ เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรหลายล้านคน และเสริมสร้างสถานะของประเทศในฐานะผู้นำระดับโลกด้านการส่งออกข้าว

ที่มา *Oryza.com*

บังกลาเทศ

สำนักข่าว Business Standard รายงานว่า รัฐบาลบังกลาเทศกำลังเร่งนำเข้าข้าว 400,000 ตัน เพื่อเติมเต็มปริมาณสำรองอาหารที่ลดลง และเสริมสร้างโครงการขายข้าวแบบตลาดเปิด (Open Market Sales; OMS) ท่ามกลางราคาข้าวภายในประเทศที่สูงขึ้นและปัญหาการขาดแคลนข้าวที่เกิดจากน้ำท่วม

ทั้งนี้จากข้อกำหนดเดิมที่ระยะเวลาการประมูลปกติ 42 วัน ถูกปรับลดลงเหลือ 15 วัน เพื่อเร่งกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากปริมาณสำรองที่มีอยู่ลดลงอย่างรวดเร็ว จากกว่า 2.2 ล้านตันในเดือนสิงหาคม เหลือประมาณ 1.63 ล้านตันภายในต้นเดือนตุลาคม

เนื่องจากคาดว่าจะไม่มีการเก็บเกี่ยวข้าวเปลือกครั้งใหญ่จนถึงเดือนธันวาคม รัฐบาลจึงตั้งเป้าที่จะรักษาระดับสต็อกข้าวที่ปลอดภัยไว้ที่ 1.35 ล้านตัน เพื่อประกันความมั่นคงทางอาหาร

ขณะที่ราคาข้าวปรับตัวสูงขึ้นในทุกหมวดหมู่ โดยข้าวพันธุ์หยาบ (coarse varieties) อย่าง Swarna ปัจจุบันขายได้ในราคา 55-60 ตากา (ประมาณ 0.45-0.49 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อกิโลกรัม และข้าวพันธุ์ดี (fine rice) ราคาสูงถึง 85 ตากา (ประมาณ 0.69 ดอลลาร์สหรัฐ)

นับจนถึงขณะนี้ของปีงบประมาณปัจจุบัน มีการนำเข้าเพียงประมาณ 50,000 ตัน จากเป้าหมายประจำปี ที่ 900,000 ตัน โดยได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณ 5,490 ล้านบาท (ประมาณ 447.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ภายใต้โครงการ OMS ประชาชนสามารถซื้อข้าวและแบ่งในปริมาณจำกัดในราคาที่ได้รับการอุดหนุน แม้ว่าปัญหาการขาดแคลนจะทำให้หลายคนไม่สามารถเข้าถึงอัญพิชที่ราคาไม่แพงได้ สถานการณ์นี้ตอกย้ำถึงความเปราะบางของบังกลาเทศต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การพึ่งพาการนำเข้า และภาระทางการคลังในการรักษาเสถียรภาพทางอาหาร

ขณะที่รายงานผลการประมูลนานาชาติครั้งที่ 1 (INTERNATIONAL TENDER NOTICE FOR IMPORT OF NON-BASMATI PARBOILED RICE (Package-01, FY-2025-2026)) เพื่อจัดซื้อข้าวหนึ่งจากต่างประเทศ รวม ปริมาณ 50,000 ตัน $\pm 5\%$ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2568 ผลปรากฏว่ามีผู้ยื่นเสนอราคาดังนี้

- 1.บริษัท Bagadiya Brothers Pvt Ltd เสนอราคาที่ 359.10 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน
- 2.บริษัท Agrocorp เสนอราคาที่ 359.92 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน
- 3.บริษัท Pattabhi Agro Foods เสนอราคาที่ 364.61 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน
- 4.บริษัท Aditya Birla Global เสนอราคาที่ 364.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน
- 5.บริษัท Mondol Stone เสนอราคาที่ 393.07 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน
- 6.บริษัท Gurudeo เสนอราคาที่ 394.75 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน
- 7.บริษัท Haldar Venture เสนอราคาที่ 397.10 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน
- 8.บริษัท Joy Baba เสนอราคาที่ 404.90 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน
- 9.บริษัท Credent One Dubai เสนอราคาที่ 407.00 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ตามรายงานของ Press Trust of India (PTI) ระบุว่าบริษัท Bagadiya Brothers Pvt Ltd ของอินเดีย ชนะการประมูลนำเข้าข้าวระหว่างประเทศครั้งแรก จำนวน 50,000 ตัน ซึ่งออกโดยรัฐบาลรักษาการบังกลาเทศ

โดยบริษัทต้องส่งมอบข้าวให้แล้วเสร็จภายใน 40 วัน โดยเรือขนาดใหญ่ การประมูลครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานที่ครอบคลุมของบังกลาเทศในการนำเข้าข้าว 900,000 ตัน ซึ่ง 500,000 ตันจะนำเข้าโดยผู้นำเข้า เอกชน เพื่อรักษาเสถียรภาพของอุปทานภายในประเทศและสนับสนุนโครงการอาหารที่เป็นมิตรต่ออาหาร ซึ่งจัดหา ข้าวที่ได้รับเงินอุดหนุนให้แก่ครัวเรือนกว่า 5.5 ล้านครัวเรือน

การประมูลครั้งนี้ดึงดูดบริษัทในอินเดีย สิงคโปร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และอินโดนีเซีย เข้าร่วมประมูล โดย Bagadiya Brothers เป็นผู้เสนอราคาต่ำสุดที่ 359.77 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

เจ้าหน้าที่อาวุโสของบริษัทยืนยันเรื่องดังกล่าว ซึ่งถือเป็นชัยชนะสำคัญในการส่งออกข้าวของอินเดีย ท่ามกลางความต้องการข้าวในภูมิภาคที่เพิ่มสูงขึ้น

ตามรายงานของ The Business Standard ระบุว่าราคาข้าวขายส่ง (The wholesale price of rice) ใน บังกลาเทศลดลงมากถึง 300 ตากา (ประมาณ 2.44 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อกระสอบในช่วงสองสัปดาห์ที่ผ่านมา เนื่องจากอุปทานข้าวอินเดียที่เพิ่มขึ้น

แม้ว่าราคาขายส่งจะลดลง แต่ราคาขายปลีกกลับแทบไม่เปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้บริโภคเกิดความไม่พอใจ โดยรัฐบาลได้ประกาศแผนการนำเข้าข้าวเพิ่มอีก 50,000 ตันจากอินเดีย ผ่านการประมูลนานาชาติ เพื่อรักษาเสถียรภาพของตลาด

ในปีงบประมาณ 2567/2568 บังกลาเทศนำเข้าข้าวประมาณ 1.3 ล้านตัน โดยนำเข้าผ่านช่องทางรัฐบาล 835,000 ตัน และนำเข้าโดยผู้ค้าเอกชน 470,000 ตัน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากอินเดีย

ในบรรดาข้าวพันธุ์หลัก ราคาขายส่งข้าวมินิเก็ต (the wholesale price of Miniket steamed rice) ลดลงเหลือประมาณ 2,800 ตากา (ประมาณ 22.79 ดอลลาร์สหรัฐ) ต่อถุง ข้าว Pajam ลดลงเหลือ 2,700 ตากา (ประมาณ 21.98 ดอลลาร์สหรัฐ) และข้าว Kataribhog ลดลงเหลือ 1,700 ตากา (13.84 ดอลลาร์สหรัฐ) โดยข้าว คุณภาพปานกลาง (Medium-quality rice) มีราคาลดลงมากกว่าประมาณ 3.7% เมื่อเทียบกับข้าวคุณภาพดี (fine rice) ซึ่งลดลง 1.84%

แม้ว่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นจะช่วยบรรเทาแรงกดดันในตลาดขายส่ง แต่ผู้บริโภคมักไม่ได้รับประโยชน์ และผู้ผลิตในประเทศอาจเผชิญกับความท้าทายด้านรายได้จากข้าวนำเข้าราคาถูก โดยรวมแล้ว มาตรการนี้อาจช่วยลดภาวะเงินเฟ้อด้านอาหารและรักษาเสถียรภาพราคา แต่ก็ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการพึ่งพาการนำเข้ามากเกินไปและความจำเป็นในการส่งผ่านราคาที่เป็นธรรมไปยังผู้บริโภค

รัฐบาลบังกลาเทศได้อนุมัติการจัดซื้อข้าวสาลีจากสหรัฐฯ ราว 220,000 ตันภายใต้ข้อตกลงแบบรัฐต่อรัฐ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อลดความตึงเครียดทางการค้ากับสหรัฐฯ หลังรัฐบาลของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ บังคับใช้มาตรการเก็บภาษีนำเข้าสินค้า โดยข้อตกลงนี้เกิดขึ้นหลังจากทั้งสองประเทศได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MoU) เมื่อเดือนกรกฎาคม 2568 ที่ผ่านมา เพื่อให้บังกลาเทศนำเข้าข้าวสาลีจากสหรัฐฯ ปีละ 700,000 ตันเป็นเวลา 5 ปี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการกระจายแหล่งนำเข้าธัญพืชและเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า

ปัจจุบัน บังกลาเทศพึ่งพาการนำเข้าข้าวสาลีราคาถูกจากภูมิภาคทะเลดำเป็นหลัก ขณะเดียวกันก็มีการนำเข้าข้าวสาลีเกรดสูงในปริมาณน้อยจากสหรัฐฯ และแคนาดา เพื่อใช้ผสมและปรับปรุงคุณภาพ

เจ้าหน้าที่ระบุว่า คณะกรรมการคณะรัฐมนตรีด้านการจัดซื้อของบังกลาเทศได้อนุมัติข้อตกลงซื้อข้าวสาลี 220,000 ตันดังกล่าวเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2568 โดยข้าวสาลีซึ่งมีราคาตันละ 308 ดอลลาร์สหรัฐฯ จะถูกจัดส่งผ่านบริษัท Agrocorp International ซึ่งเป็นบริษัทการค้าสัญชาติสิงคโปร์ที่ได้รับอนุญาตจากองค์กรพัฒนาตลาดส่งออกสำหรับอุตสาหกรรมข้าวสาลีของสหรัฐอเมริกา (U.S. Wheat Associates – USW)

ที่มา *Oryza.com* และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงธากา

สหภาพยุโรป

ตามรายงานของแหล่งข่าวในท้องถิ่น ภาคอุตสาหกรรมข้าวของยุโรปได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับการเร่งผลักดันภายในสหภาพยุโรปให้เสร็จสิ้นมาตรการป้องกันการนำเข้าข้าวโดยอัตโนมัติจากกัมพูชาและเมียนมาภายใต้ระบบสิทธิพิเศษทางการค้าทุกอย่างยกเว้นอาวุธ (Everything But Arms; EBA)

มีรายงานว่าประธานคณะมนตรีสหภาพยุโรปของเดนมาร์ก (The Danish Presidency of the Council of the European Union) ได้เชื่อมโยงข้อสรุปของการเจรจาเหล่านี้กับข้อตกลงการส่งกลับผู้อพยพ (“การกลับเข้าประเทศ”) โดยเสนอระบบป้องกันที่ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่าอาจไม่ได้ประสิทธิภาพ

แหล่งข่าวภายในเปิดเผยว่ากลไกที่เสนอนี้ แม้จะเรียกว่า “อัตโนมัติ” แต่ก็มีช่องโหว่และเกณฑ์การเปิดใช้งานที่เกือบจะเหมือนกับระดับการนำเข้าที่มีอยู่เดิม ทำให้ผู้ผลิตในยุโรปตกอยู่ในความเสี่ยง แรงกดดันทางการเมืองที่เพิ่มขึ้นทั้งภายในคณะมนตรีและรัฐสภาเพื่อให้สรุปการเจรจาโดยเร็ว กำลังคุกคามจุดยืนที่แน่วแน่ที่รัฐสภายุโรปเคยใช้เพื่อปกป้องภาคส่วนข้าว

ประธานสำนักงานข้าวแห่งชาติ (Ente Nazionale Risi) เตือนว่าการแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมืองไม่ควรนำมาซึ่งความเสียหายต่ออุตสาหกรรมเชิงกลยุทธ์ ซึ่งกลไกปกป้องอัตโนมัติไม่สามารถเป็นเพียงมาตรการเล็กน้อยๆ ได้ หากกลไกนี้ไม่สามารถปกป้องผู้ผลิตในอิตาลีและยุโรปจากการแข่งขันที่มากเกินไปและบิดเบือนได้อย่างแท้จริง ก็ถือว่าไร้ประโยชน์โดยสิ้นเชิง

อิตาลี ซึ่งเป็นผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ที่สุดของยุโรป มีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบมากที่สุดหากนำกลไกที่ไม่มีประสิทธิภาพมาใช้ ซึ่งเสี่ยงต่อการสูญเสียส่วนแบ่งตลาดเพิ่มเติม และบั่นทอนความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของฟาร์มข้าวและอุตสาหกรรมโรงสีข้าว โดยภาคส่วนข้าวของยุโรปกำลังเรียกร้องให้มีการดำเนินการอย่างเด็ดขาดและ

เร่งด่วนทั้งในสภาและรัฐสภา เพื่อสร้างกลไกปกป้องที่แข็งแกร่งและใช้งานได้จริง ซึ่งให้การคุ้มครองที่แท้จริงมากกว่าการรับประกันในเชิงสัญลักษณ์

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2568-31 สิงหาคม 2569) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน – 7 ตุลาคม 2568 มีการนำเข้าข้าว (ข้าวเปลือก (คิดเป็นข้าวสารแล้ว) ข้าวกล้อง ข้าวสาร แต่ไม่รวมข้าวหัก) ปริมาณ 153,678 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 7.02% เมื่อเทียบกับจำนวน 143,603 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 21,801 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 138.2% เมื่อเทียบกับจำนวน 9,152 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้าจำนวน 131,878 ตัน ลดลงประมาณ 191% เมื่อเทียบกับจำนวน 134,451 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา สำหรับข้าวหักนั้น มีการนำเข้าปริมาณ 28,405 ตัน ลดลงประมาณ 48.61% เมื่อเทียบกับจำนวน 55,272 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 7 ตุลาคม 2568 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 29,871 ตัน โดยในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน - 7 ตุลาคม 2568 ประเทศต่างๆที่นำเข้าข้าวประกอบด้วย ฝรั่งเศส 24,392 ตัน เนเธอร์แลนด์ 24,307 ตัน อิตาลี 19,504 ตัน โปรตุเกส 17,557 ตัน สเปน 16,169 ตัน เยอรมนี 12,180 ตัน โปแลนด์ 8,363 ตัน บัลแกเรีย 7,684 ตัน เบลเยียม 6,509 ตัน สาธารณรัฐเชค 3,709 ตัน สวีเดน 3,299 ตัน เดนมาร์ก 1,715 ตัน กรีซ 1,158 ตัน สโลวาเกีย 1,119 ตัน ไอร์แลนด์ 1,079 ตัน โรมาเนีย 946 ตัน ไชปรัส 826 ตัน ลิทัวเนีย 729 ตัน เป็นต้น

การนำเข้าข้าวของปีการตลาด (Marketing year) 2025/26 ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน - 5 ตุลาคม 2568 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าวกล้อง (Husked rice) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica จากอาร์เจนตินา จำนวน 12,214 ตัน เพิ่มขึ้น 26.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว จากอินเดียจำนวน 11,692 ตัน เพิ่มขึ้น 122.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากจีนจำนวน 6,062 ตัน เพิ่มขึ้น 650.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่แล้ว จากปากีสถานจำนวน 5,740 ตัน ลดลง 51.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว จากกายอานา 4,741 ตัน เพิ่มขึ้น 215.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Milled & semi-milled) ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica มีการนำเข้าจากเมียนมา 16,230 ตัน ลดลง 6.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากกัมพูชา 15,366 ตัน ลดลง 9.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากอินเดีย 12,439 ตัน เพิ่มขึ้น 31.1% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากไทย 11,597 ตัน ลดลง 45.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา และนำเข้าจากปากีสถาน 7,575 ตัน ลดลง 32.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ส่วนในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) มีการนำเข้าจากเมียนมาจำนวน 8,560 ตัน ลดลง 53.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากอูรูกวัยจำนวน 7,877 ตัน เพิ่มขึ้น 6,463.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากกายอานาจำนวน 2,996 ตัน เพิ่มขึ้น 147.4% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากตุรกีจำนวน 1,717 ตัน เพิ่มขึ้น 102.5% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา นำเข้าจากปากีสถานจำนวน 1,617 ตัน เพิ่มขึ้น 101.7% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ขณะที่ประเทศในสหภาพยุโรปที่นำเข้าข้าวชนิดต่างๆ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน - 5 ตุลาคม 2568 ในกลุ่มข้าวกล้อง (Husked rice) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 11,897 ตัน สเปน 9,224 ตัน โปรตุเกส 8,748 ตัน บัลแกเรีย 6,397 ตัน อิตาลี 3,812 ตัน เบลเยียม 3,128 ตัน โปแลนด์ 1,068 ตัน ฝรั่งเศส 1,085 ตัน เป็นต้น

ในกลุ่มของข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน (Total Milled & semi-milled) (ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) เช่น เนเธอร์แลนด์ 14,865 ตัน ฝรั่งเศส 12,585 ตัน สเปน 9,285 ตัน เยอรมนี 8,156 ตัน เบลเยียม 4,792 ตัน อิตาลี 4,577 ตัน โปแลนด์ 3,638 ตัน สวีเดน 3,324 ตัน โปรตุเกส 2,675 ตัน บัลแกเรีย 2,068 ตัน สโลวีเนีย (SI) 1,493 ตัน ลิทัวเนีย 1,408 ตัน เป็นต้น ในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น เบลเยียม 7,969 ตัน เนเธอร์แลนด์ 1,698 ตัน อิตาลี 1,085 ตัน ฝรั่งเศส 649 ตัน โปรตุเกส 305 ตัน เป็นต้น

ขณะที่การส่งออกข้าวขึ้น ประเทศในสหภาพยุโรปที่ส่งออกข้าวชนิดต่างๆ (ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสารที่สีแล้วหรือสีบางส่วน ทั้งสายพันธุ์ Japonica และสายพันธุ์ Indica) ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน - 5 ตุลาคม 2568 เช่น อิตาลี 9,439 ตัน สเปน 3,256 ตัน กรีซ (EL) 3,186 ตัน เบลเยียม 2,024 ตัน โปรตุเกส 1,591 ตัน เนเธอร์แลนด์ 1,067 ตัน เป็นต้น และในกลุ่มของข้าวหัก (Broken rice) เช่น อิตาลี 1,097 ตัน สเปน 679 ตัน โปรตุเกส 224 ตัน เป็นต้น

ที่มา Oryza.com

สหรัฐอเมริกา

ตามรายงานของ Farm Progress คาดการณ์ว่าราคาข้าวจะลดลงในปีการตลาด 2568/69 เนื่องจากอุปทานทั่วโลกแข็งแกร่งขึ้นและอุปสงค์ระหว่างประเทศอ่อนตัวลง แม้ว่าการผลิตของสหรัฐฯจะชะลอตัวลงจากเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ในสามเหลี่ยมปากแม่น้ำมิสซิสซิปปี (the Mississippi Delta) ตามมาด้วยสภาพอากาศร้อนจัดและภัยแล้ง แต่ปริมาณสต็อกข้าวเริ่มต้นปีที่สูงขึ้น และการตัดสินใจของอินเดียที่จะกลับมาส่งออกอีกครั้ง ล้วนส่งผลให้แนวโน้มราคาอยู่ในช่วงลดลง

คาดว่าผลผลิตข้าวของสหรัฐฯ จะลดลงเหลือ 208.8 ล้าน cwt ลดลง 10 ล้าน cwt จากปี 2567 โดยผลผลิตข้าวเมล็ดยาว (long-grain) ได้รับการชดเชยด้วยผลผลิตข้าวต่อพื้นที่ (yields) ในปี 2567 ที่ทำสถิติสูงสุด อย่างไรก็ตาม คาดการณ์ว่าผลผลิตข้าวเมล็ดกลาง (Medium-grain) จะลดลง 27.5% โดยคาดการณ์ว่าปริมาณข้าวคงเหลือสิ้นปี (Ending stocks) จะอยู่ที่ 53.4 ล้าน cwt ซึ่งต่ำกว่าปีก่อนหน้าเล็กน้อย

ขณะที่คาดว่าราคาข้าว (Farm prices) จะลดลงอย่างรวดเร็ว โดยคาดการณ์ว่าข้าวเมล็ดยาวจะอยู่ที่ 12.00 ดอลลาร์สหรัฐต่อ cwt ขณะที่ราคาข้าวเมล็ดกลางและเมล็ดสั้นของภาคใต้จะอยู่ที่ 12.50 ดอลลาร์สหรัฐต่อ cwt ซึ่งลดลง 14% และ 18% ตามลำดับจากปีที่แล้ว โดยการเพิ่มขึ้นของราคาอ้างอิงที่แท้จริง (the effective reference price) เป็น 16.90 ดอลลาร์สหรัฐต่อ cwt ซึ่งภายใต้พระราชบัญญัติ One Big Beautiful Bill Act จะให้เงินถึงความเป็นไปได้ที่เกษตรกรจะได้รับเงินชดเชยการสูญเสียราคา

ด้านสถานการณ์ในระดับนานาชาติ ข้าวเมล็ดยาวของสหรัฐฯ ยังคงมีราคาแพงที่สุด โดยอยู่ที่ประมาณ 585 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน เทียบกับ 360 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันจากอินเดีย ปากีสถาน และไทย ซึ่งการที่อินเดียกลับเข้าสู่ตลาดโลกอีกครั้งหลังจากการยกเลิกข้อห้ามส่งออกในเดือนกันยายน 2567 ประกอบกับความต้องการนำเข้าที่อ่อนแอจากอินโดนีเซียและข้อจำกัดการนำเข้าชั่วคราวในฟิลิปปินส์ คาดว่าจะทำให้ราคาข้าวทั่วโลกมีแนวโน้มลดลงอย่างกว้างขวางตลอดปี 2568

โดยรวมแล้ว แม้ว่าผู้ผลิตในสหรัฐฯ จะเผชิญกับราคาตลาดที่ลดลง แต่ผู้ซื้อทั่วโลกก็ได้รับประโยชน์จากอุปทานที่เพิ่มขึ้นและการแข่งขันด้านราคาที่เข้มข้นขึ้น

ที่มา Oryza.com